

**ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШКАДАИ ДАВЛАТИИ ЗАБОНҲОИ ТОҶИКИСТОН
БА НОМИ СОТИМ УЛУҒЗОДА**

«Мувофиқа шуд»

Ректори Донишкадаи давлатии
забонҳои Тоҷикистон ба номи

Сотим Улуғзода

_____ Гулназарзода Ж.Б.

« _____ » _____ с. 2022

«Тасдиқ карда шуд»

Вазири маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

_____ Саидзода Р.Х.

« _____ » _____ с. 2022

**БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ
АЗ РӢИ САМТ (ИХТИСОС)**

Самт: 01 – Педагогикаи давраи кӯдакӣ

Гурӯҳи ихтисосҳо: 0102 – Инкишофи шахсияти синни хурди мактабӣ

Ихтисос: 1-010202-05 – Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ

Тахассус: Омӯзгор

Дараҷаи академӣ: Бакалавр

Муҳлати таҳсил: 5 сол

Душанбе – 2022

**ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШКАДАИ ДАВЛАТИИ ЗАБОНҲОИ ТОҶИКИСТОН
БА НОМИ СОТИМ УЛУҒЗОДА**

«Баррасӣ шуд»

Дар Шӯрои олимони ДДЗТ ба номи Сотим
Улуғзода, қарори № _____
аз « _____ » _____ с. 2022
Раиси Шӯро _____ Гулназарзода Ж.

«Тахҳис карда шуд»

Директори Маркази ҷумҳуриявии
таълимию методии назди Вазорати
маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
_____ Р. Мирзозода
аз « _____ » _____ с. 2022

**БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ
АЗ РӢИ САМТ (ИХТИСОС)**

Самт: 01 – Педагогикаи давраи кӯдакӣ
Гурӯҳи ихтисосҳо: 0102 – Инкишофи шахсияти синни хурди мактабӣ
Ихтисос: 1-010202-05 – Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ
Тахассус: Омӯзгор
Дараҷаи академӣ: Бакалавр
Муҳлати таҳсил: 5 сол

Душанбе – 2022

МУНДАРИЧА

Феҳристи ихтисораҳо.....	4
1. Муқаррароти умумии барномаи таҳсилотӣ.....	5
2. Ҳуҷҷатҳои танзимкунандаи мундариҷа ва раванди татбиқи барномаи таҳсилотӣ.....	7
3. Ҳадди ақали ҳатмии мазмун ва мундариҷаи барномаҳои таҳсилотӣ.....	8
4. Муҳлати азхудкунии барномаи таҳсилотӣ.....	14
5. Шароитҳои амалигардони барномаи таҳсилотӣ.....	15
6. Мундариҷаи маҷмӯи ҳуҷҷатҳои барномаи таҳсилотӣ аз рӯи ихтисос.....	21
7. Қойдаҳои қабул тибқи барномаи таҳсилотӣ.....	24
8. Аттестатсияи ҳатм аз рӯи ихтисос.....	24
9. Низоми дохилии таъмини сифат тибқи барномаи таҳсилотӣ.....	25
10. Идоракунии тағйирот.....	27
Замима: Фишурдаи барномаҳои кории фанҳои таълимӣ.....	28

ФЕҲРИСТИ ИХТИСОРАҲО

ВМИ ҶТ – Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

СДТОК – Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

МТОК – Муассисаи таҳсилоти олии касбӣ

БТ – Барномаи таҳсилотӣ

ННТ – Нақшаи намунавии таълим

НКТ – Нақшаи кории таълим

ШТМ – Шӯрои таълимию методӣ

БТФ – Барномаи таълимии фан

БКФ – Барномаи кории фан (силлабус)

ФФИ – Фанҳои интихобӣ

ФҲ – Фанҳои ҳатмӣ

ФЗ – Фанҳои заминавӣ

ФУК – Фанҳои умумикасбӣ

ФТ – Фанҳои тахассусӣ

ҲПО – Ҳайати профессорону омӯзгорон

КИТ – Корҳои илмӣ-тадқиқотӣ

КМД – Кори мустақилонаи донишчӯ

КМРО – Кори мустақилона бо роҳбарии омӯзгор

НЧ – Назорати ҷорӣ

НН – Назорати ниҳой

GPA (Grade Point Average) – Холи миёнаи умумӣ

ДДЗТ – Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода

ММТ – Маркази миллии тестии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМИИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

1.1. Маълумот дар бораи ихтисос

Ном, рамз ва гурӯҳи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ” ба Таснифоти давлатии равия ва ихтисосҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №349 аз 30-июни соли 2007 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад.

Барномаи бакалавриат аз рӯи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ” тибқи Шаҳодатномаи АИ №0000894, аз 12.03. 2019 аз ҷониби Хадамоти давлатии назорат дар соҳаи маориф (ҳозира Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илми назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон) аккредитатсия шудааст.

Барномаи таҳсилотии мазкур аз рӯи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ” моҳи март соли 2022 таҷдиди назар гардида, аз 1-уми сентябри соли 2022 мавриди татбиқ қарор дода мешавад.

1.2. Таҳассуси хатмкунанда

Баъди аз худ намудани барномаи таҳсилотӣ аз рӯи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ” дар шакли таҳсили рӯзона, баъд аз хатм ба хатмкунанда касбият ва дараҷаи зерин дода мешавад:

- таҳассуси касбӣ – педагог. Омӯзгор;
- дараҷаи касбӣ – бакалаври педагогика аз рӯи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ”.

1.3. Таълими умумии таҳассуси хатмкунанда

Хатмкунандае, ки соҳиби таҳассуси омӯзгорӣ гардидааст, бояд;

- ба таълим ва тарбияи кӯдакони синни хурди мактабӣ омода бошад;
- ба ташаккули ҳамаҷонибаи хонандагон, фарҳангу маданияти ва рушди бошуурона ва дарку фаҳмиши хонандагон дар тамоми давраи фаъолияти таълимӣ ва тарбиявӣ дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ мусоидат намояд;
- аз методҳо, роҳу усулҳо ва воситаҳои гуногуни таълим ҳангоми таълиму тарбияи хонандагон самаранок истифода барад;
- донишазхудкунӣ ва тарбияи хонандагонро тибқи талаботҳои стандарти давлатии таҳсилот таъмин намояд;
- аз зарурати риояи ҳуқуқ ва озодиҳои кӯдакон, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» пешбинӣ намудааст, огоҳ бошад;
- барои рушду такмили касбияти худ ба худтакмилдиҳӣ машғул шуда, мунтазам аз курсҳои такмили ихтисос гузарад;
- дар фаъолияти иттиҳодияҳои методӣ ва дигар шаклҳои кори методӣ ширкат варзад;

- ҳифзи ҳаёт ва саломатии хонандагонро дар раванди таълим таъмин намояд;

- бо волидони хонанда (ё шахсоне, ки онҳоро иваз мекунад) мунтаъзам дар хусуси пешрафту муваффақият ё фаъолияти сусти кӯдак муошират барпо намояд;

- қоидаҳо ва меъёрҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва зидди сӯхторро риоя кунад.

Хатмкунандае, ки соҳиби таҳассуси омӯзгорӣ гардидааст, бояд донад:

- Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- қонунҳо, қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, барномаҳои соҳавии давлатӣ;

- сохторҳои идоракунии маориф доир ба масоили таҳсилот;

- Конвенсия оид ба ҳуқуқи кӯдак;

- асосҳои фанҳои заминавиро дар ҳаҷме, ки барои ҳалли вазифаҳои педагогӣ, илмӣ-методӣ ва ташкилӣ-идоракунӣ заруранд;

- педагогика, психология, физиологияи синусолӣ, гигиенаи томақтабӣ ва мактабӣ, методикаи таълим ва қорҳои тарбиявӣ;

- талаботҳоро оид ба таъминоти таҷҳизонидани синфхонаҳо;

- самтҳои асосӣ ва дурнамои рушди маориф ва илми педагогика.

1.4. Талабот оид ба дараҷаи хатмкунанда

Хатмкунандае, ки барномаи зинаи бакалавриатро аз худ кардааст, дар мутобиқат бо намуди фаъолиятҳои касбӣ, ки барномаи таҳсилоти мазкур ба он равона гардидааст, бояд бо натиҷаҳои таълим, ки дар банди 3-и ҳуҷҷати мазкур нишон дода шудааст, мутобиқат намояд.

1.5. Доираи фаъолияти хатмкунанда

Хатмкунандаи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ” барои қор дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ омода карда мешавад. Намудҳои фаъолияти касбие, ки аз рӯи онҳо хатмкунанда баъди аз худ кардани барномаи бакалавриат, омодагӣ мебинад, чунинанд:

- омӯзгорӣ;

- илмӣ-тадқиқотӣ;

- иҷтимоӣ-педагогӣ;

- фарҳангӣ ва рушдбанда;

- идоракунӣ.

1.6. Имкониятҳои идомаи таҳсили хатмкунанда – омӯзгори забони русӣ, ки барномаи таҳсилотиро аз рӯи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ” аз худ кардааст.

Тибқи Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон шахсоне, ки дипломи зинаҳои таҳсилоти олии касбии бакалавриатро доранд, метавонанд таҳсили худро дар зинаи дуҷуми таҳсилоти

олии касбӣ – магистратура аз рӯи равия ва самт (ихтисос)-и мувофиқ идома диҳанд.

2. ҲУЧҚАТҲОИ ТАНЗИМКУНАНДАИ МУНДАРИЧА ВА РАВАНДИ ТАТБИҚИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

2.1. Барномаи таҳсилоти мазкур дар асоси Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия шуда, ба санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи маориф мувофиқ мебошад, ки бо онҳо дар сомонии расмии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон шинос шудан мумкин аст (нигаред ба <https://maorif.tj>).

2.2. Талаботро оид ба мазмун ва мундариҷаи ҳадди ақали ҳатмии барномаи таҳсилотӣ, шароитҳои татбиқнамоӣ ва муҳлатҳои азхуднамоиро Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудааст.

2.3. Дар раванди татбиқи барномаи таҳсилотӣ аз рӯи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ” маҷмӯи зерини ҳуҷҷатҳои ҳатмӣ ҷалб карда мешаванд: нақшаи таълим аз рӯи ихтисос, барномаи таълимии корӣ, барномаҳои таҷрибаомӯзӣ, барномаи таълимии фан ва силлабусҳо. Талаботи ҳадди ақал ба мундариҷаи ҳуҷҷатҳои дар боло зикргардида дар Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон инъикос ёфтааст.

2.4. Қисми ҷудонашавандаи ин ҳуҷҷат (замимаи он) “Фишурдаи барномаҳои кории фанҳои таълимӣ” ба ҳисоб мераванд, ки иборат мебошанд аз: тавсифи мухтасари фан; намуди машғулиятҳо; забони таълим; салоҳиятҳо, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд; натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд; номгӯи боб ва мавзӯҳои фан; васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан; шаклҳои назорати ҷорӣ ва ниҳой. Ин замима танҳо фишурдаи фанҳои ҳатмиро дар бар мегирад, зеро муаррифии фанҳои интихобӣ ҳар сол моҳи апрел аз ҷониби шӯъбаи бақайдгирӣ ва машваратӣ баргузор мегарданд. Мазмуну мундариҷаи пурраи барномаҳои кории фанҳои ҳатмӣ ва интихобиро дар китобхонаи электроники ДДЗТ ба номи Сотим Улуғзода пайдо кардан мумкин аст (нигаред ба <https://ddzt.tj>).

2.5. Барномаи таҳсилотӣ омӯзиши ҳатмии бахшҳо ва модулҳоеро, ки дар банди 3-и ҳуҷҷати мазкур нишон дода шудаанд, бояд ба назар гирад.

2.6. Бахшҳо ва модулҳои барномаи таҳсилотӣ аз фанҳои ҳатмии компоненти давлатӣ ва донишгоҳӣ, фанҳои интихобӣ, машғулиятҳои факултативӣ, таҷрибаомӯзиҳо ва аттестатсияи ниҳой иборат мебошад.

2.7. Номгӯи бахш, модулҳо ва фанҳои компоненти давлатии барномаи таҳсилотӣ ба талаботи ҳуҷҷати “Таснифоти фанҳои таълимӣ аз рӯи бахшҳо ва модулҳо” ҷавобгӯ мебошанд.

3. ҲАДДИ АҚАЛИ ҲАТМИИ МАЗМУН ВА МУНДАРИҶАИ БАРНОМАҲОИ ТАҲСИЛОТӢ

1	НОМГӢИ БАРНОМА	Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ
2	ДАРАҶАИ АКАДЕМӢ	Бакалавр
3	ШАКЛИ ТАҲСИЛ	Рӯзона ва фосилавӣ
4	МУҲЛАТИ МЕЪЁРИИ ТАҲСИЛ	5 сол
5	МИҚДОРИ КРЕДИТҲО	300 кредит (60 кредит дар як сол)
6	ҲАДАФИ УМУМӢ	Ҳадафи ин барнома – ташаккули салоҳиятҳои педагогӣ касбии донишҷӯён, барои фаъолият намудан ба ҳайси омӯзгори фанни “Забони русӣ” дар муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ, бо имкони идома додани таҳсил дар зинаи магистратура.
7	ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ	Барномаи таҳсилотии мазкур аз бахшу модулҳои зерин иборат аст: <u>Бахши 1. Фанҳои заминавӣ (42 кредит)</u> Модули фанҳои иҷтимоӣ-гуманитарӣ – 22 кредит; Модули фанҳои забонӣ – 9 кредит; Модули фанҳои табиӣ-иқтисодӣ ва технологияи информатсионӣ – 11 кредит. <u>Бахши 2. Фанҳои тахассусӣ (153 кредит)</u> Модули фанҳои умумикасбӣ – 54 кредит; Модули фанҳои тахассусӣ – 99 кредит; <u>Бахши 3. Фанҳои интихобӣ (75 кредит)</u> Модули фанҳои интихобии бахши 1 – 6 кредит Модули фанҳои интихобии бахши 2 – 69 кредит <u>Бахши 4. Таҷрибаомӯзӣ (21 кредит).</u> <u>Бахши 5. Аттестатсияи хатм (9 кредит).</u> <u>Бахши 6. Машғулиятҳои факултативӣ (9 кредит)¹.</u>
8	НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ	Пас аз анҷоми барномаи таҳсилотӣ хатмкунанда: 1) дорои салоҳиятҳо вобаста ба фароҳам овардани муҳити таълимӣ ва банақшагирии раванди таълиму тарбия, ташкили корҳои тарбиявӣ ва татбиқи барномаи таълимӣ хоҳад шуд; 2) қонуниятҳои пешрафту муваффақияти хонандагонро медонад ва талаботи муносибатҳои фардиро вобаста ба хусусиятҳои шахсии ҳар як хонанда дар раванди таълиму

¹ Эзоҳ: Кредитҳои машғулиятҳои факултативӣ (9 кредит) ба ҳаҷми умумии кредитҳои барнома дохил намешаванд ва ҳатмӣ ба шумор намераванд. МТОК имконияти муайян намудани номгӯи машғулиятҳо ва ҳаҷми кредитҳои онҳоро дорад.

		<p>тарбияи онҳо таъмин месозад;</p> <p>3) дорои донишҳои бунёди ва малакаю маҳоратҳои муоширатӣ аз забони русӣ мебошад;</p> <p>4) аз принципҳои умумидидактикӣ, методӣ ва методикаи таълими забони русӣ, роҳу воситаҳои фаъолияти омӯзгорӣ дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ огоҳ мебошад ва этикаи касбии омӯзгорро риоя мекунад;</p> <p>5) фикри худро дар шакли шифохӣ ва хаттӣ саҳеҳ бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ баён намуда, бо забонҳои мазкур овоз муошират карда метавонад;</p> <p>6) дорои донишҳои заминавии методологияи тадқиқот буда, қобилияти истифодаи онҳоро дар пешбурди корҳои илмӣ-тадқиқотӣ дорад;</p> <p>7) қобилияти дар ҷодаи таҳсилоти мутассил ба талаботи худ баҳо доданро дошта, мутобиқ ба он методҳои муносибу мувофиқро дар рушди касбияш дарёфта метавонад.</p>	
9	БАҲОДИҲИИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТ	<p>Дар раванди таълим натиҷаҳои азхудкунии барномаи таҳсилотӣ ба таври зерин баҳодихӣ карда мешаванд:</p> <p>1) тартиб додани нақшаҳои тақвимӣ ва нақшаҳои муфассали машғулиятҳо, тавсифномаи психологӣ аҳли гурӯҳ ва хонандаи алоҳида дар рафти таҷрибаомӯзӣ;</p> <p>2) “назорати қабул” – омодагии донишҷӯён аз забони русӣ дар оғози курси 1 (тестҳо, масъалаҳо ва ғ.);</p> <p>3) баҳодихии нақшавӣ ва мунтазами дараҷаи азхудкунии дониш, малакаву маҳорати омӯзгори ояндаи забони русӣ, ки донишҷӯён дар рафти омӯхтани бахшҳо ва модулҳо ҳосил мекунанд;</p> <p>4) корҳои хаттию шифохӣ, пешниҳоди презентатсияҳо ва дигар корҳои мустақилонае, ки барои баҳодихии пешрафти донишҷӯён дар самтҳои гуногуни раванди таълим имконият фароҳам меоранд;</p> <p>5) корҳои тадқиқотӣ, лоиҳаҳои инфиродӣ ва гурӯҳӣ;</p> <p>6) супоришҳои хонагӣ, тестҳои мавзӯӣ, супоришҳои назоратӣ, имтиҳонҳо, аттестатсия;</p> <p>7) таҳлили муқоисавии дараҷаи омодагии донишҷӯён ҳангоми “қабул” ва “хатм”;</p> <p>8) таҳлилу муқоиса ва баррасии натиҷаҳои таълим, илмӣ ва тарбиявӣ банақшагирифташуда ва ба дастамада.</p>	
10	ТАҲАССУС		
	РАМЗ ВА НОМИ ИХТИСОС	1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ”	
	ГУРҶҲИ ИХТИСОСҲО	0102 – Инкишофи шахсияти синни хурди мактабӣ	
	ТАҲАССУС ВА ДАРАҶАИ КАСБИИ БАЪД АЗ ХАТМ	Омӯзгор, бакалаври педагогика аз рӯи ихтисоси таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ	
11	БАХШҲО ВА МОДУЛҲО		
	НОМИ БАХШ	ҲАНҲОИ ЗАМИНАВӢ	42
	ҲАДАФИ БАХШ	Ҳадафи бахш – таъминоти донишу малакаҳои заминавӣ, ки барои ворид шудан ба низоми таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон зарур мебошанд.	

ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	Бахши фанҳои заминавӣ аз модулҳои зерин иборат аст: Модули фанҳои иҷтимоӣ-гуманитарӣ - 22 кредит; Модули фанҳои забонӣ - 9 кредит; Модули фанҳои табиӣ-иқтисодӣ ва технологияи информатсионӣ - 11 кредит.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои иҷтимоӣ-гуманитарӣ	22	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛҲО	Ҳадафи модул – омӯзиши асосҳои илмҳои иҷтимоӣ ва гуманитарӣ, асосҳои таърих, фарҳанг ва иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ташаккули ҷаҳонбинии фарҳангии иртиботӣ.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Фалсафа – 4 кредит; 2. Таърихи муосири Тоҷикистон – 3 кредит; 3. Фарҳангшиносӣ – 3 кредит; 4. Сотсиология – 3 кредит; 5. Сиёсатшиносӣ – 3 кредит; 6. Ҳуқуқ аз рӯи ихтисос – 3 кредит; 7. Диншиносии илмӣ – 3 кредит.		
НАТИҶАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модулро аз худ кардааст: - асосҳои таърих ва фарҳанг, нақш ва мақоми Тоҷикистонро дар таърихи инсоният ва ҷаҳони муосир медонад; - асосҳои банақшагирии тичоратро, ҳуқуқ ва қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистонро медонад; - асосҳои фанҳои гуманитарӣ ва ҷамъиятиро, методҳо ва тарзу роҳҳои таҳлили фалсафии масъалаҳоро, шаклҳо ва методҳои таҳсилоти илмиро медонад; - нуқтаи назари худро мустақилона ифода карда метавонад, тафаккури мантиқӣ дорад, мусоҳиботи расмӣ, муҳокимаҳои маънавию ахлоқиро бурда метавонад, принципҳои ахлоқию зебоифаҳмиро риоя менамояд; - донишҳои гуногуни шаклҳои тафаккур ва малакаҳои истифодаи онҳоро дар вазъиятҳои мухталиф дар мувофиқа бо талаботи педагогӣ ва сиёсӣ намоиш дода метавонад; - назарияҳо, стратегияҳо ва воситаҳои роҳбарӣ, ки барои тавсеаи ҳуқуқи имкониятҳои хонандагон ва рушди иқтисодии эҷодии худ ёрӣ мерасонанд, аз худ кардааст.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои забонӣ	9	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модул – фароҳам намудани заминаи касбии малакаҳои забонӣ/иртиботӣ, ки барои кори омӯзгор зарур мебошанд.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Забони тоҷикӣ аз рӯи ихтисос – 3 кредит; 2. Забонҳои хориҷӣ аз рӯи ихтисос – 6 кредит.		

НАТИЧАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишчӯе, ки модулно аз худ кардааст: - забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва хориҷиро дар нутқи шифоҳӣ ва хаттӣ дар сатҳи муошират дар доираи ихтисоси худ дуруст истифода бурда метавонад; - донишҳо ва малакаҳои амалии барои ҷустуҷӯи иттилооти илмиро ба забони хориҷӣ соҳиб аст; - донишҳо ва малакаҳои қорбурди истилоҳотро ба забони хориҷӣ дорад; - малакаҳои таҳияи мазмуну мундариҷа ва сохтори нутқро дар мувофиқа бо мақсад, вазъият ва иштирокчиёни муоширатро дорад.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои табиӣ-иқтисодӣ ва технологияи информатсионӣ	11	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модули фароҳам овардани заминаи ташаккули салоҳиятҳои марбут ба илмҳои табиӣ ва дақиқ мебошад, ки ба рушди муносибати эҷодӣ ва ба шахсият нигаронидашуда мусидат менамояд.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Технологияи информатсионӣ – 5 кредит; 2. Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография – 3 кредит; 3. Экология – 3 кредит.		
НАТИЧАҲОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишчӯе, ки модулно аз худ кардааст: - малакаҳои истифодаи низомҳои компютерӣ-иттилоотӣ, ҷамъоварӣ, ҳифз, таҳлил, интишор ва ҷустуҷӯи маълумот дар шабакаи Интернетро аз худ намудааст; - вазъи геополитикиро таҳлил карда метавонад, тақсими маъмурӣ-иҷтимоӣ ва ҳудудии мамлакатро медонад; - хусусиятҳои саноати Тоҷикистон, таърихи саноат ва хоҷагии қишлоқи мамлакатро медонад; - принсипҳои устуворӣ ва маҳсулнокии табиати зинда ва дар зерин таъсири омилҳои антропогенӣ тағйир ёфтани онро мефаҳмад; - маҳорати таҳлили бонизомии мушкилиҳои глобалии экологӣ, масъалаҳои вазъи муҳити атроф ва истифодаи оқилонаи захираҳои табиӣ дар заминаи донишҷӯи қонунҳои асосии экологиро дорад.		
НОМИ БАХШ	ФАНҲОИ ТАХАССУСӢ	153	кредит
ҲАДАФИ БАХШ	Ҳадафи бахш – таълими фанҳои тахассусӣ ба донишҷӯён ва талаботҳо нисбат ба онҳо, ки барои тадрис дар муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ зарур мебошанд.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	Бахши фанҳои тахассусӣ аз модулҳои зерин иборат аст: Модули фанҳои умумикасбӣ – 54 кредит; Модули фанҳои тахассусӣ – 99 кредит.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои умумикасбӣ	54	кредит
ҲАДАФИ МОДУЛ	Ҳадафи модули мазкур фароҳам намудани заминаи донишҷӯи малакаҳои педагогӣ, технология ва методҳое, ки барои фаъолияти омӯзгорӣ заруранд, ба ҳисоб меравад.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Забоншиносии умумӣ – 3 кредит; 2. Муқаддимаи забоншиносӣ – 3 кредит;		

ТАВСИФИ МУХТАСАРИ МОДУЛ	1. Забони адабии ҳозираи тоҷик – 26 кредит; 2. Амалияи нутқи шифоҳӣ ва хатии забони русӣ – 35 кредит; 3. Фонетикаи назариявии забони русӣ – 3 кредит; 4. Фонетикаи амалии забони русӣ – 3 кредит; 5. Грамматикаи амалии забони русӣ – 3 кредит; 6. Типологияи муқоисавии забони русӣ – 4 кредит; 7. Услубшиносии забони русӣ – 4 кредит; 8. Математика – 14 кредит; 9. Хат ва имлои матни классикӣ – 4 кредит; 10. Табиатшиносӣ – 3 кредит;		
НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модуло аз худ кардааст: - доир ба паҳлуҳои гуногуни забони русӣ, фонетика, грамматика, услубшиносии забони русӣ, математика, хати ниёкон, табиатшиносӣ, асосҳои назариявӣ ва методикаи инкишофи ҷисми кӯдак, фаъолияти тасвирӣ, таълими суруд ва мусиқӣ дар ҳаҷми зарурӣ фаҳмиши концептуалӣ ва донишҳои воқеӣ дошта, онҳоро дар амал намоиш медиҳад ва татбиқ менамояд; - малакаи таълим додани фанҳои забони русӣ, математика, табиатшиносӣ, санъати тасвирӣ, суруд ва мусиқиро соҳиб аст; - дониш ва қобилияти худро дар ташкили бозҳои таълимӣ ва роҳи усулҳои гуногун ва муосир нишон дода метавонад; - ба хонандагони синни хурди мактабӣ бо забони русӣ муҳокима рондан, мубоҳиса оростан, сохтани қолабҳои муоширатиро меомӯзонад.		
НОМИ БАХШ	ФАНҶОИ ИНТИҶОБӢ	75	кредит
ҶАДАФИ БАХШ	Ҷадафи баҳши мазкур ин вобаста ба мақсадҳои баҳшҳои фанҳои заминавӣ ва таҳассусӣ ба донишҷӯён додани донишҳои заминавии иловагӣ маҳсуб меёбад.		
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАХШ	Баҳши фанҳои интиҳобӣ аз модули зерин иборат аст: модули фанҳои интиҳобии баҳши 1 – 6 кредит; модули фанҳои интиҳобии баҳши 2 – 69 кредит.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои интиҳобии баҳши 1	6	кредит
ҶАДАФИ МОДУЛ	Ҷадафи модули – ба вучуд овардани имкониятҳо барои гирифтани донишҳои иловагӣ аз баҳши фанҳои заминавии компоненти давлатӣ ба ҳисоб меравад.		
НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишҷӯе, ки модуло аз худ кардааст: - соҳиби донишҳои амиқе мебошад, ки пас аз омӯзиши фанҳои интиҳобии заминавӣ ба даст омадааст; - донишҳои аз ҳисоби фанҳои интиҳобӣ ҳосилнамударо бо таълими фанҳои забони русӣ дар муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ муқоиса карда метавонад.		
НОМИ МОДУЛ	Модули фанҳои интиҳобии баҳши 2	69	кредит
ҶАДАФИ МОДУЛ	Ҷадафи модули - ба вучуд овардани имкониятҳо барои гирифтани донишҳои иловагӣ, ки аз таълими фанҳои таҳассусӣ ҳосил мешаванд.		

НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ МОДУЛ	Донишчӯе, ки модулно аз худ кардааст: - соҳиби донишҳои амиқе мебошад, ки пас аз омӯзиши фанҳои интихобии таҳассусӣ ба даст омада аст; - донишҳои аз ҳисоби фанҳои интихобӣ ҳосилнамударо бо таълими фанҳои забони русӣ дар муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ муқоиса карда метавонд.		
НОМИ БАҲШ	ТАҶРИБАОМӮЗӢ	21	кредит
ҲАДАФИ БАҲШ	Ҳадафи баҳш – ташаккули қобилияти истифодаи донишҳои назариявӣ ҳосилшуда ҳангоми таълими забони русӣ дар муассисаҳои таълимӣ ва ташкили чорабиниҳои гуногуни таълимию тарбиявӣ бо истифода аз методҳои муносири таълим мебошад.		
ТАВСИФИ МУҲТАСАРИ БАҲШ	1. Таҷрибаомӯзии таълимӣ – 3 кредит; 2. Таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ – 18 кредит.		
НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ БАҲШ	Донишчӯе, ки баҳшро аз худ кардааст: - таҳсилоти бонизомро мутобиқи талаботи стандарти таҳсилот ва барномаҳои таҳсилотӣ ба нақша гирифта метавонад; - рафтори ҳудро ҳамчун омӯзгор таҳлил ва баҳодихӣ карда метавонад; - имкониятҳои муҳити таҳсилоти муосирро ба ҳисоб мегирад; - назарияҳои гуногунро дар раванди таълим ба қор мебарад; - салоҳиятҳо ва талаботро дар бобати ҳудтакмилдиҳӣ таҳлил карда метавонад.		
НОМИ БАҲШ	АТТЕСТАТСИЯИ ХАТМ	9	кредит
ҲАДАФИ БАҲШ	Ҳадафи баҳш – санҷиши амиқ ва гуногунҷабҳаи донишҳои назариявӣ ва таҷрибаи амалӣ дар самтҳои гуногуни забони русӣ, инчунин баҳодихии салоҳиятҳои бадастомадаи умумифарҳангӣ ва касбӣ мебошад.		
ТАВСИФИ МУҲТАСАРИ БАҲШ	1. Имтиҳони давлатӣ аз фанҳои таҳассусӣ – 3 кредит; 2. Қори таҳассусии хатм – 6 кредит.		
НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ БАҲШ	Донишчӯе, ки баҳшро аз худ кардааст: - пажӯҳиш бурда метавонад, ба адабиёти илмӣ ва касбӣ истинод намуда, онро таҳлил карда, натиҷаҳои таҳқиқ ва методҳои тадқиқотро муқоиса карда метавонад; - методҳои таҳқиқ ва қорқарди иттилоотро истифода мебарад; - дар бораи масъалаи мавриди назар ва натиҷаҳои ба даст омада фикри ҳудро фаҳмо, мантиқан саҳеҳ ва муҳтасару мушаххас ба таври хаттӣ баён карда метавонад; - натиҷаи таҳқиқоти ҳудро дар заминаи қорҳои қаблан анҷопазирфта таҳлилу баҳодихӣ карда метавонад ва натиҷаҳои ноилшударо дар асоси назарияҳои аввалия ва натиҷаи таҳқиқоти қаблӣ шарҳу эзоҳ дода метавонад; - бо адабиёти соҳавӣ (касбӣ) қор карда метавонад; - донишҳои ҳосилқардаашро зимни пажӯҳишҳои назариявӣ ва ё ҳалли масоили амалӣ татбиқ карда метавонад; - талаботро оид ба тарзи таҳияи матни илмӣ медонад ва дар асоси он қор бурда метавонад.		
НОМИ БАҲШ	МАШҶУЛИЯТҶОИ ФАКУЛТАТИВИ	9	кредит
МАҚСАДИ БАҲШ	Ҳадафи баҳш – дар донишчӯён ташаккул додани донишҳо оид ба тарзи ҳаёти солим ва ҳудро идора карда тавоништан дар		

	вазъиятҳои ҷавобгарона.
ТАВСИФИ МУХТАСАРИ БАҲШ	1. Тарбияи ҷисмонӣ – 6 кредит; 2. Рафтори зиддикоррупсионӣ – 3 кредит.
НАТИҶАҶОИ ТАЪЛИМИИ БАҲШ	Донишҷӯе, ки бахшро аз худ кардааст: - нақши иҷтимоии тарбияи ҷисмониро дар рушди шахсият ва омодагӣ ба фаъолияти касбӣ дарк менамояд; - оид ба оқибатҳои ноговори рафтору кирдори коррупсионӣ ва ширкат дар гурӯҳҳои ифротгаро маълумот пайдо мекунад.

4. МУҲЛАТИ АЗХУДҶУНИИ БАҲНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

4.1. Муҳлати азхуднамоии баҳномаи таҳсилот дар 5 соли таҳсил (дар шакли таҳсили рӯзона) ба 260 ҳафта баробар аст, аз он ҷумла:

- таълими назариявӣ, бо назардошти корҳои илмӣ-тадқиқотии донишҷӯён, машғулиятҳои амалӣ ва корҳои лабораторӣ – 149 ҳафта;
- сессияҳои имтиҳонӣ – 31 ҳафта;
- таҷрибаомӯзиҳо – 14 ҳафта;
 - таҷрибаи таълимӣ – 2 ҳафта;
 - таҷрибаомӯзии педагогӣ – 12 ҳафта;
- аттестатсияи ниҳой якҷоя бо давраи омодагӣ ва дифои қори тахассусии хатм – 6 ҳафта;
- таътилҳо (якҷоя бо 8 ҳафтаи рухсатии баъдаздипломӣ) – 60 ҳафта.

4.2. Ҳаҷми аксари сарбории таълимии донишҷӯ (меҳнатталабӣ) дар як ҳафта 45 соат муқаррар шудааст, ки он ҳама намудҳои машғулиятҳои аудиторӣ ва ғайриаудиторӣ (корҳои мустакилона)-ро дар бар мегирад.

4.3. Сарбории ҳафтаинаи аудитори донишҷӯ дар шакли таҳсили рӯзона 30 соатро ташкил медиҳад. Машғулиятҳои тарбияи ҷисмонӣ ва факултативӣ ворид намешаванд. Ҳамзамон, ба миқдори соатҳои зикргардида машғулиятҳои тарбияи ҷисмонӣ ва факултативӣ дохил намешаванд.

4.4. Таътилҳо дар соли таҳсил 12 ҳафтара ташкил медиҳанд, аз ҷумла таътили зимстона 2 ҳафта.

5. ШАРОИТҶОИ АМАЛИГАРДОНИИ БАҲНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

5.1. Таъминот ва дастгирии донишҷӯён

5.1.1. Донишкада дорой заминаи моддӣ-техникие мебошад, ки ба талаботи қоидаҳо ва меъёрҳои амалкунандаи зиддисӯхтор ва гузаронидани

ҳама гуна намудҳои омодагиҳои фанӣ, корҳои амалӣ ва илмӣ-тадқиқотӣ, ки аз ҳуҷҷати мазкур бармеоянд, мутобиқ мебошад.

5.1.2. Ҳар як донишҷӯ хангоми таҳсил ба китобхона (китобхонаи электронӣ) ва муҳити электрони иттилоотӣ-таҳсилотӣ дастрасии номаҳдуд доранд. Китобхонаи электронӣ ва муҳити электрони иттилоотӣ-таҳсилотӣ дастрасии донишҷӯро аз ҳар нуқтае, ки тавассути Интернет имконияти ба он пайвастанда мавҷуд аст, таъмин карда метавонад. Муҳити электрони иттилоотӣ-таҳсилоти донишқада имкониятҳои зеринро дорад: дастрасӣ ба нақшаҳои таълим, барномаҳои кории фанҳо ва таҷрибаомӯзиҳо, захираҳои электрони маводҳои таълимӣ, нашриёти низомҳои электрони китобхонаҳо, ки дар барномаҳои таълимии фан нишон дода шудаанд; қайди раванди таълим, натиҷаҳои санҷишҳои марҳилавӣ ва натиҷаҳои азхудкунии барномаи таҳсилотӣ; гузаронидани ҳама шаклҳои дарс, чараҳои баҳодихӣ ба натиҷаҳои таълим, ки татбиқи онҳо бо назардошти истифодаи таълими электронӣ ва технологияҳои таҳсилоти фосилавӣ сурат мегиранд.

5.1.3. Дар тавозуни донишқада 1 хобгоҳ, ҳам барои донишҷӯён ва ҳам барои омӯзгорон мавҷуданд. Хобгоҳ дорои ҳуҷраҳои бароҳат буда, ҳаммом, ҳоҷатхона ва ҳуҷраи хӯрокпазӣ дар ҳар як ошёна ба тарзи алоҳида ҷойгиранд. Инчунин, дар хобгоҳ ошхона ва нуқтаҳои хӯрокхӯрии ғаврий мавҷуданд. Сокинон бо мебели зарурӣ (кат, ҷевони либос, мизу курсӣ), инчунин ҷойхобҳо таъмин карда мешаванд. Дар хобгоҳ пайваста барои беҳтар кардани шароити зист кор бурда мешавад.

5.2. Назорат ва натиҷаи ниҳии азхудкунии донишҳо

5.2.1. Аз рӯи ҳамаи фанҳо ва таҷрибаомӯзӣ, ки дар барномаи таҳсилотӣ дарҷ гардидаанд, баҳои ҷамъбасти гузошта мешавад. Эквиваленти баҳои ҷамъбасти ба ҷадвали зерин мувофиқат менамояд:

Эквиваленти ҳуруфии баҳо	Эквиваленти рақамии баҳо	%-ҷавобҳои дуруст	Баҳои анъанавӣ
A	4,0	$95 \leq A \leq 100$	Аъло
A-	3,67	$90 \leq A- < 95$	
B+	3,33	$85 \leq B+ < 90$	Хуб
B	3,0	$80 \leq B < 85$	
B-	2,67	$75 \leq B- < 80$	
C+	2,33	$70 \leq C+ < 75$	Қаноатбахш
C	2,0	$65 \leq C < 70$	
C-	1,67	$60 \leq C- < 65$	
D+	1,33	$55 \leq D+ < 60$	
D	1,0	$50 \leq D < 55$	

F_x	0	$45 \leq F_x < 50$	Ғайриқаноатбахш
F	0	$0 \leq F < 45$	

5.2.2. Раванди баҳодиҳии имтиҳонҳои ҷорӣ ва натиҷабарории ниҳони азхудкунӣ аз рӯи ҳар як фан ва дигар намудҳои фаъолият (аудиторӣ ва ғайриаудиторӣ) аз ҷониби Шӯрои таълимӣ-методи донишқада дар асоси "Низомномаи низоми кредитии таҳсилот дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон" муайян карда мешавад.

5.3. Дар рафти амалӣ намудани барномаи таҳсилотӣ МТОК ҳуқуқ дорад, ки:

- раванди таълимро дар шакли курсҳои назариявии муаллифӣ ва машғулиятҳои гуногуни гурӯҳию инфиродӣ, амалию семинарӣ аз рӯи барномаҳои таълимӣ, ки дар ҳуди донишқада бо назардошти хусусиятҳои минтақавӣ, миллию этникӣ, касбӣ ва ҳамчунин корҳои илмӣ-таҳқиқотии омӯзгорон, ки мазмуну мундариҷаи ихтисосро фаро мегиранд, амалӣ гардонад;

- умқи таълими фаслҳои ҷудогонаи фанҳоеро, ки дар баҳши фанҳои заминавӣ ва таҳассусӣ қарор доранд, дар мутобиқат бо сикли фанҳои омодамоии касбӣ ва бо назардошти ба ҳисоб гирифтани хусусиятҳои инфиродии донишҷӯён муқаррар намояд;

- номгӯи таҳассусҳоро аз рӯи ихтисосҳои донишқада, номгӯи фанҳои таҳассусӣ, ҳаҷм, мазмуну мундариҷаи онҳо, инчунин шаклҳои назоратро барои азхуд намудани онҳо, илова ба муқаррароти барномаи таҳсилотии мазкур, муайян намояд;

- барномаи таҳсилотро аз рӯи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ” дар муҳлатҳои ихтисоршуда барои донишҷӯёне, ки маълумоти миёнаи касбӣ ва ё таҳсилоти олии касбӣ дар ихтисосҳои мувофиқ доранд, амалӣ гардонад.

Муҳлатҳои ихтисорӣ дар асоси донишҳои мавҷуда, малакаву қобилияти донишҷӯён, ки қаблан дар давоми таҳсил дар муассисаҳои дигар ҳосил кардаанд, муайян карда мешавад. Муҳлат ва давомнокии ҳадди ақали таҳсил аз се сол кам нест. Таҳсил дар муҳлатҳои ихтисорӣ инчунин барои шахсоне, ки дараҷаи таҳсилот ва қобилияти онҳо ба ихтисос муносиб ва асоснок мебошад, низ иҷозат дода мешавад.

5.4. Таъминоти кадрӣ раванди таълим

Таъминоти кадрӣ барномаи таҳсилотии мазкур аз ҷониби кафедраҳои соҳавии зерин таъмин карда мешавад:

- Забони русӣ;
- Методикаи таълим;
- Педагогика ва психология;

Инчунин, барои татбиқи бахши фанҳои заминавӣ ва модули фанҳои умумикасбӣ кафедраҳои зерин ҷалб карда шудаанд: забони русӣ, забони тоҷикӣ, назария ва таърихи адабиёт, фалсафа ва сиёсатшиносӣ, таърих ва робитаҳои байнифарҳангӣ, тарбияи ҷисмонӣ ва ғайра.

Тахассуси ҳайати роҳбарикунанда ва кормандони илмӣ-омӯзгорӣ ба тавсифномаи тахассусӣ, ки дар “Дастурамали вазифавии кормандони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ” зикр гардидааст, мувофиқат менамояд.

Маълумоти пурра оид ба ҳайати профессорону омӯзгорон, ки раванди таълими барномаҳои таҳсилотиро таъмин менамоянд, дар сомонаи расмии ДДЗТ ба номи Сотим Улуғзода ҷойгир шудааст (нигаред ба <https://ddzt.tj>).

5.5. Таъминоти таълимию методии раванди таълим

Амалӣ намудани барномаи таҳсилоти омодамоии мутахассисони соҳибдиплом бояд бо ҳуҷҷатҳои таълимию методӣ аз рӯи ҳамаи машғулиятҳои таълимӣ, дастрасии донишчӯён ба фонди китобхона ва маҳзани маълумотҳо, ки бо мазмун ва мундариҷаи худ ба номгӯи фанҳои барномаи таҳсилот мутобиқанд, мавҷудияти китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ ва тавсияҳои методӣ аз рӯи ҳамаи фанҳо ва навъҳои машғулиятҳои таълимӣ, аз он ҷумла тамоми намудҳои корҳои лабораторию амалӣ дар доираи фанҳои таълимии тахассусӣ фароҳамомада таъмин бошад.

Мавҷудияти лабораторияҳо барои иҷрои корҳои лабораторӣ-амалӣ ҳатмӣ мебошанд.

5.6. Таъминоти моддию техникий раванди таълим

Донишкада, ки амаликунандаи барномаи таҳсилоти омодамоии мутахассисони соҳибкасб мебошад, дорои заминаи моддӣ-техникии ба меъёрҳои санитарии техникӣ ва гузаронидани тамоми намудҳои машғулиятҳои лабораторӣ, амалӣ ва корҳои илмӣ-тадқиқотии донишчӯён, ки нақшаи таълимии ихтисос муқаррар кардааст, ҷавобгӯ мебошад.

5.7. Таъмини таълимию методии таҷрибаомӯзӣ

Барномаи таҳсилотӣ барои омодагӣ ба фаъолияти касбӣ, бахши таҷрибаомӯзиро, ки баҳри рушди салоҳиятҳои касбӣ равона шудааст, пешбинӣ намудааст. Бо ин мақсад баргузорию ду навъи таҷрибаомӯзӣ: таълимӣ ва омӯзгорӣ дар назар дошта шудааст. Миқдори ҳафтаҳои ҷудошуда ва вақти баргузорию онҳо (семестрҳо) дар ҷадвали зерин нишон дода шудааст:

Таҷрибаомӯзиҳо	№ семестр	Миқдори ҳафта
Таълимӣ	4	2
Омӯзгорӣ	8	6
Омӯзгорӣ	9	6

Шаклҳои ҳисоботӣ оид ба ҳар як намуди таҷрибаомӯзиҳо аз ҷониби Маркази таҷрибаомӯзӣ ва рушди касбияти ДДЗТ ба номи Сотим Улуғзода ва кафедраҳои соҳавӣ муайян карда мешаванд.

5.7.1. Таҷрибаомӯзии таълимӣ хусусияти шиносоикунанда дошта, вазифаи он ба донишҷӯён нишон додани фаъолияти муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, муассисаҳои истироҳати хонандагон (лагерҳои тобистона) ва фаъолияти кормандони ин муассисаҳо мебошад. Ин имконият медиҳад, ки донишҷӯён бевосита раванди ташкили меҳнат, махсусиятҳои касбӣ ва дигар лаҳзаҳои амалиро бубинанд.

5.7.2. Таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ раванди комплексие мебошад, ки дар он донишҷӯён намудҳои фаъолиятро иҷро мекунанд, ки ихтисос муайян намудааст. Дар таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ ҷиҳатҳои зерин муайян карда мешаванд:

- самтгирӣ дар фазои касбият;
- тамоили гуногунҷанбагии касбияти омӯзгори оянда дар ҳамаи соҳаҳои фаъолияти омӯзгорӣ;
- ташаккулёбӣ дар муҳити табиӣ раванди омӯзгорӣ – фарҳанги инъикосӣ сурат мегирад, дар ҳоле ки барои омӯзгор предмети фикр восита ва методҳои фаъолияти омӯзгорӣ худӣ ӯ мебошад.

Таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, гимназия ва литсейҳои шаҳри Душанбе сурат мегиранд. Дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ барои ҳар як муассиса (пойгоҳи таҷрибаомӯзӣ), донишқада методистони кафедраҳои таҳассусӣ, методикаи таълим, педагогика ва психологияро ҷудо менамояд. Методистон ба донишҷӯён оид ба рафти таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ ва омода намудани ҳуҷҷатҳо машварат медиҳанд.

6. МУНДАРИҶАИ МАЧМҶҶИ ҲУҶҶАТҶҶИ БАРНОМАИ ТАҶСИЛОТӢ АЗ РӢИ ИХТИСОС

6.1.Нақшаи таълимӣ аз рӯи ихтисос (НТИ)

Нақшаи таълимӣ қисмати маҷмӯи ҳуҷҷатҳои барномаи таҳсилотӣ ба ҳисоб рафта, рӯйхати фанҳо, ҳаҷми бучаи вақт, тартиби паиҳамой ва давраҳои алоҳидаи омодагии фанҳои таълимӣ, таҷрибаомӯзиҳо, машғулиятҳои факултативӣ, модулҳои таълимӣ ва дигар навъҳои фаъолияти амалии таълимиро муқаррар менамояд. Нақшаи таълимӣ аз рӯи ихтисосҳои амалкунандаи ДДЗТ ба номи С. Улуғзода қисматҳои зеринро дар бар мегирад:

- номгӯй ва рамзи ихтисос, таҳассус, муҳлат ва шаклҳои таълим;
- тақвими раванди таълим (дар ҳафтаҳо);
- маҷмӯи бучаи вақт (дар ҳафтаҳо);

-нақшаи раванди таълим бо нишон додани номгӯи бахшҳо ва фанҳои ҳатмӣ, миқдори кредитҳо (аудиторӣ ва ғайриаудиторӣ), нимсолаҳо, таҷрибаомӯзиҳо ва аттестатсияи давлатӣ;

-феҳристи фанҳои интиҳобӣ.

Нақшаи таълимӣ аз рӯи ихтисос аз тарафи ДДЗТ ба номи С. Улуғзода дар мутобиқат бо ҳуҷҷатҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва талаботе, ки дар бандҳои 2 ва 4-и ҳуҷҷати мазкур дарҷ гардидааст, таҳия шудааст.

6.2.Нақшаи таълимии корӣ (НТК)

НТК бо назардошти таҳассуси интиҳобшуда ва талаботи қисматҳои ДДЗТ ба номи С. Улуғзода ва давлатӣ таҳия шудааст. Нақшаи кории таълим сохтори курси махсус ва буҷаи вақт, ки барои омӯзиши он зарур аст, муайян менамояд; НТК маҷмӯи фанҳои таълимӣ ва ҳаҷми онҳоро дар соатҳо дар бар мегирад. Ҷадвали раванди таълим, пайдарҳамии омӯзиши фанҳоро аз рӯи курсҳо ва семестрҳо, навъҳои машғулиятҳои таълимии таҷрибавии гуногун, шаклҳои фосилавӣ ва навъҳои аттестатсияи ниҳонии давлатиро муайян мекунад. НТК дар асоси нақшаи намунавии таълимӣ, мувофиқаи Шӯрои олимони факултет омода ва аз тарафи раёсати таълим, тасдиқ карда мешавад.

6.3.Барномаҳо аз рӯи навъҳои таҷрибаомӯзӣ

Барномаҳо аз рӯи навъҳои таҷрибаомӯзӣ (таълимӣ, педагогӣ) дар асоси Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ бо назардошти талаботи ҳадди ақали мундариҷа ва сатҳи омодагии хатмкунандагон аз рӯи ихтисоси 1-020301 - “Забон ва адабиёти тоҷик” чиҳати ба даст овардани салоҳиятҳои касбӣ, таҷрибаи амалӣ ва омодагӣ ба фаъолияти касбии хатмкунанда таҳия карда шудаанд.

Барномаҳо аз рӯи навъҳои таҷрибаомӯзӣ қисматҳои зеринро дар бар гирад:

- принсипҳои асосии ташкил намудани таҷрибаомӯзиҳо;
- мақсад ва вазифаҳои таҷрибаомӯзӣ;
- мундариҷа, шаклҳо, макон ва вақти гузаронидан таҷрибаомӯзиҳо;
- натиҷаи ташаккулёбии салоҳиятнокии донишҷӯён баъд аз гузаштан аз таҷрибаомӯзиҳо;
 - сохтор ва мундариҷаи таҷрибаомӯзиҳо;
 - басти вазифаҳо, ки донишҷӯён бояд ба таври ҳатмӣ дар рафти таҷрибаомӯзиҳо иҷро намоянд;
 - ҳуҷҷатҳои ҳисоботӣ аз натиҷаи гузаштани таҷрибаомӯзиҳо;
 - тарзи баҳогузори донишҷӯён аз натиҷаи гузаштани таҷрибаомӯзиҳо;
 - таъминоти таълимӣ-методӣ ва иттилоотии таҷрибаомӯзиҳо

Барномаҳои таҷрибаомӯзӣ аз тарафи кафедраи таҳассусӣ бо ҷалби шӯбаи таҷрибаомӯзӣ ва рушди касбият ва заминае, ки дар он таҷрибаомӯзӣ гузаронида мешавад, омода карда мешаванд. Ҳуҷҷати мазкур аз тарафи раёсати таълим тасдиқ карда мешавад.

6.4. Барномаи таълимии фан

Барномаи таълимии фан-ин қисмати барномаи таҳсилотӣ мебошад, ки мақсад ва вазифаҳои курс (фанҳоро) бо тавсифи мавзӯҳо ва иттилооти иловагӣ, ки дар асоси он барномаи кории фан (силлабус) таҳия карда мешавад. Барномаи таълимии фан аз тавсифи фан, шарҳи мухтасари мавзӯҳо ва маводи таълим, супоришҳо барои кори мустақилона, мисолҳои тестӣ, меърҳои баҳодихии дониш ва рӯйхати адабиётҳо иборат мебошад.

Ҳуччати мазкурро кафедраи таҳассусӣ таҳия намуда, Шӯрои илмӣ-методии факултет маъқул шуморида, Шӯрои илмӣ-методии ДДЗТ ба номи С. Улуғзода тасдиқ менамояд.

6.5. Силлабус/Барномаи корӣ барои донишҷӯ

Силлабус - ин барномаи корӣ барои донишҷӯӣ бо тавсифи мухтасари курс, мақсад ва натиҷаҳои таълими донишҷӯӣ, ҳамчунин раванд ва тарзи баҳодихии фаъолияти донишҷӯён мебошад. Силлабус тавсифи фанни омӯхташаванда, мақсад ва вазифаҳои фан, номгӯи мавзӯҳо ва муҳлати омӯзиши онҳо, супоришҳо барои иҷрои корҳои мустақилона, тартиби қабули супоришҳои тестӣ ва назоратӣ, корҳои лабораторӣ, вақти машваратҳо ва ҷадвали санҷиши дониши донишҷӯён, талаботи омӯзгор, меърҳои баҳодихӣ ва рӯйхати адабиётҳоро дар бар мегирад.

Силлабус аз ҷониби ҳар як омӯзгор таҳия, дар кафедра баррасӣ, аз тарафи Шӯрои илмӣ-методии факултет маъқул шуморида шуда, Раёсати таълим онро тасдиқ менамояд.

6.6. Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимии фанҳои ҳатмӣ ва интихобӣ

Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимии фанҳои ҳатмӣ ва интихобӣ-ин қисмати ҷудонашавандаи барномаи таҳсилотӣ (замима), мебошад, ки иттилооти мухтасарро дар бораи фанни таълим додашаванда ва мундариҷаи он инъикос менамояд. Ҳуччати мазкур бояд бандҳои зеринро дар бар гирад:

- номгӯи фан;
- тавсифи мухтасари фан;
- навъҳои машғулиятҳо;
- забони таҳсил;
- натиҷаҳои интизории таълим;
- номгӯи қисматҳои фан;
- воситаҳои истифодашавандаи таълим;
- шаклҳои ҷорӣ ва ҷамъбасти назорат.

Шарҳи мухтасари барномаҳои таълимии фанҳои ҳатмӣ ва интихобӣ аз рӯи ихтисос аз тарафи факултет бо ҷалби кафедраҳои таҳассусӣ ва умумидонишгоҳӣ таҳия карда мешавад. Ҳуччати мазкур дар алоҳидагӣ ба барномаи таҳсилотӣ тасдиқ карда намешавад.

7. ҚОИДАҲОИ ҚАБУЛ ТИБҚИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

7.1. Дар ҷойҳои ҷудошудаи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ” дар Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода метавонанд, ҳам шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳам шаҳрвандони дигар кишварҳо довталаб бошанд. Миқдори ҷой барои қабул ба курси 1-ум аз рӯи ихтисоси 1-010202-05 – Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русиро Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи замимаи Иҷозатнома оид ба ҳуқуқи пешбурди фаъолияти таълимӣ муайян мекунад.

7.2. Дар асоси озмун аз рӯи натиҷаи супоридани имтиҳонҳои дохилшавӣ тариқи Маркази миллии тестӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - ММТ). ба курси 1-ум шахсоне қабул карда мешаванд, ки соҳиби таҳсилоти миёнаи (пурраи) умумӣ мебошанд. Ҳамчун идомаи таҳсил ба курси дуюм шахсоне, ки дорой таҳсилоти миёнаи касбӣ ё таҳсилоти олии касбӣ ҳастанд, дар асоси озмун аз рӯи натиҷаи супоридани имтиҳонҳои қабул (мусоҳиба) дар Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода қабул карда мешаванд.

7.3. Қабул дар шӯбаи рӯзона танҳо ба шахсони синнашон то 35 сола ба роҳ монда мешавад.

7.4. Бо нақшаи қабул ва номгӯи ҳуҷҷатҳо барои қабул дар сомонаҳои расмии ММТ ва ДДЗТ ба номи Сотим Улуғзода шинос шудан мумкин аст. (нигаред ба <https://ntc.tj> ва <https://ddzt.tj>).

8. АТТЕСТАТСИЯИ ХАТМ АЗ РӢИ ИХТИСОС

8.1. Мафҳумҳои асосии аттестатсияи хатм

Аттестатсияи хатми омӯзгори ояндаи математика Ҷимояи кори таҳассусии хатм ва супоридани имтиҳони давлатӣ аз фанҳои таҳассусиро дар бар мегирад.

Аттестатсияҳои хатм барои муайян намудани сатҳи омодагии назариявӣ ва амалии омӯзгори математика ба иҷрои вазифаҳои касбӣ, ки барномаи таҳсилоти мазкур муқаррар намудааст ва барои идомаи таҳсил дар зинаи магистратура мутобиқи банди 1.6-и ҳуҷҷати мазкур гузаронида мешавад.

Имтиҳони давлатӣ аз фанҳои таҳассусӣ як ҷузъи аттестатсияи хатми донишҷӯ ба шумор рафта, бояд ба талаботи мазмун ва мундариҷаи барномаи таҳсилотие, ки донишҷӯ онро аз худ кардааст, мутобиқ бошад.

8.1.1. Кори таҳассусии хатм

Кори тахассусии хатм бояд дар шакли чопи компютерӣ ва ё дастнавис пешниҳод карда шавад. Талабот ба ҳаҷм, мазмун ва сохтори кори хатми тахассусиро донишгоҳ дар асоси “Низомнома дар бораи рисолаҳои тахассусии хатм”, ки Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, муайян менамояд.

Вақти барои омода намудан ва ба ҳимоя пешниҳод кори тахассусии хатм на камтар аз чор ҳафтара ташкил медиҳад.

8.1.2. Имтиҳони давлатӣ аз фанҳои тахассусӣ

Тартиби гузаронидан ва барномаи имтиҳони давлатиро аз рӯи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ” дар асоси тавсияҳои методӣ ва барномаҳои намунавӣ – Низомномаи аттестатсияи хатм, ки Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ кардааст, аз ҷониби донишгоҳ муайян карда мешавад.

8.2. Ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи таҳсилоти олии касбӣ (диплом)

8.2.1. Хатмкунандае, ки барномаи таҳсилоти олии касбиро аз худ кардааст, ба ӯ ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи таҳсилоти олии касбӣ (диплом) дараҷаи бакалаври педагогика аз рӯи ихтисоси 1-010202-05 – “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забони русӣ” дода мешавад.

8.2.2. Сохтори замимаи диплом

Дар замимаи дипломи намунаи давлатӣ дараҷаи академӣ, ихтисос, номгӯи фанҳо ва натиҷаи кредитҳои дар давоми семестрҳо азхудшуда; GPA аз рӯи натиҷаҳои семестр ва дар умум, натиҷаи корҳои курсӣ, таҷрибаомӯзиҳо, натиҷаи аттестатсияи давлатӣ ва натиҷаи ҳимояи кори хатми тахассусӣ, натиҷаҳои таълим; рақам ва серияи дипломи намунаи давлатӣ нишон дода мешавад.

Замима бе диплом асос надорад.

9. НИЗОМИ ДОХИЛИИ ТАЪМИИ СИФАТ ТИБҚИ БАРНОМАИ ТАҲСИЛОТӢ

9.1. Мафҳумҳои асосии кафолати сифат

Сифати таҳсилот тавсифи комплекси фаъолияти таълимӣ ва омода намудани донишҷӯёнро, ки дараҷаи мутобиқати онҳоро бо стандарти давлатии таҳсилот ва талаботи асосии ҷонибҳои манфиатдор ва ҳамчунин сатҳи дастовардҳои мақсадҳои ба нақша гирифта ва натиҷаҳои барномаҳои таҳсилотӣ ифода менамояд, фаро мегирад.

Таъмини сифат раванди ташаккули шароитҳои муайян ва ҷудо намудани захираҳои зарурӣ мебошад, ки мутобиқати мазмуну мундариҷаи барномаи

таҳсилотӣ, имкониятҳои таҳсилот ва воситаҳои мақсади барномаҳо нисбат ба дараҷаи сифат инъикос менамояд.

Низоми дохилии таъмини сифат дар донишкада – ин маҷмуи сохторҳои ташкилии донишкада, ҳуҷҷатгузориҳои дохилӣ, нишондодҳо, равандҳо, захираҳо, ки барои ҳамеша баланд бардоштани сифати барномаҳои таҳсилотӣ ва рушди фарҳанги канданашаванда хидмат мекунанд, мебошад.

9.2. Принсипҳои кафолати сифат

Принсипҳои кафолати сифат дар ДДЗТ ба номи Сотим Улуғзода инҳо мебошанд:

- таъмини сифати таҳсилот ва кафолати он дар сатҳи зарурӣ;
- кафолати сифат ба талаботи низомиҳои гуногуншакли таҳсилоти олий, донишкада ва донишҷӯён;
- ба эътибор гирифтани талаботи донишҷӯён, ҷомеа ва дигар ҷонибҳои манфиатдор;
- таҳлил ва таҷдиди барномаҳои таҳсилот тавассути сохторҳои дахлдори донишкада ба таври мунтазам;
- худҳисоботдиҳии даврӣ аз рӯи натиҷаҳои омодамоии донишҷӯён тибқи барномаҳои таҳсилотӣ;
- мунтазам дар байни донишҷӯён, хатмкунандагон ва корфармоён гузаронидани пурсишҳо (анкетаронӣ);
- бо мақсади таҳлил намудани сифати барномаҳои таҳсилотӣ даъват намудани ташхисгарони беруна;
- боз будани дастрасии натиҷаҳои баҳодиҳӣ ба сифати барномаҳо барои ҷомеа.

9.3. Стандартҳои дохилии таъмини сифат

Низоми дохилии таъмини сифат дар заминаи “Стандартҳо ва роҳнамо барои таъмини сифати таҳсилоти олий дар фазои аврупоии таҳсилоти олий (ESG)” таҳия гардида, аз ҷанбаҳои зерин иборат аст:

- сиёсати дохилии таъмини сифат;
- таҷдид ва такмили барномаҳо;
- таълими ба донишҷӯ нигаронидашуда;
- стандартҳои қабули донишҷӯён, назорати давомот ва пешрафт, эътироф гардидан ва шаҳодатномадиҳӣ;
- стандартҳое, ки равандҳои адолатноку шаффофро зимни ба кор гирифтани, рушди касбӣ ва аз кор озод намудани кормандон ба инобат мегиранд;
- стандартҳои захираҳои таълимии низомиҳои дастгирикунандаи таълимгирандагон (маблағгузориҳои кофӣ барои таълим ва фаъолияти

омӯзгорӣ; пешниҳоди захираҳои таълимии босифат ва дастрас, роҳҳои дастгирии донишҷӯён);

- стандартҳои идоракунии иттилоот (донишкада бояд чамъоварӣ, таҳлил ва истифодаи иттилооти мувофиқро бо мақсади идоракунии самараноки барномаҳои таҳсилотӣ ва дигар самтҳои фаъолият таъмин намояд);

- стандартҳои иттилоонии ҷамоатчиғӣ: донишкада бояд дар хусусияти фаъолияти худ иттилоот нашр намояд, ки он шаффоф, аниқ, холисона, мубрам ва фаҳмову дастрас бошад;

- мунтазам баргузор намудани мониторинг ва баҳодиҳии даврии барномаҳо;

- таъмини мунтазами берунаи сифат.

10. ИДОРАКУНИИ ТАҒЙИРОТ

Дар ҳолати ворид намудани тағйирот ва ё таҷдид шудани барномаҳо кафедраи таҳассусӣ бояд дар ин хусус маълумотҳои заруриро ба муҳокимаи Шӯрои олимони Донишкада барои баррасӣ ва тасдиқ қардан манзур намояд.

Шарҳи барномаҳои таълимӣ аз рӯи фанҳои ҳатмӣ

I. БАҲШИ ФАНҲОИ ЗАМИНАВӢ
1.1. МОДУЛИ ИҶТИМОӢ-ГУМАНИТАРӢ
1.1.1. Фалсафа

Тавсифи мухтасари фан	Фалсафа - илми ҷомеашиносӣ буда, мавзӯи фалсафа шинохти ҳақиқати ҳастӣ ва объекти он тамоми ҳастӣ: табиат, ҷамъият, инсон ва қобилияти маърифатии вай аст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<ul style="list-style-type: none"> - қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълимие, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - зарурати омӯзиши фалсафа, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фалсафа, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи фалсафаро аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии фалсафаро бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ дарк карда, тасаввуроти хешро нисбати афкори гуногуни намояндагони макотиби фалсафӣ, ки марбут ба масоили ҳастишиносӣ ва маърифат кардани ҳодисоти олам; - тамаддунҳо ва ба ҷаҳонисозии арзишҳои фарҳангӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ, тарбиявӣ; - таърихи ташаккули миллати тоҷик; - нақши донишҳои фалсафиро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши афкори фалсафиро дар шароити ҷомеаи техногенӣ ва иртиботӣ танҳо ба манфиати ҷомеа; - усулҳои асосии илмӣ ва методҳои фалсафиро омӯхта, ҷиҳати пажӯҳиши корҳои илмӣ-тадқиқотии худ. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - оид ба ғояи афкори фалсафӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои фалсафиро; - фарқ кардани ақидаҳои намояндагони мактабҳои фалсафиро оид ба масоили ҳастишиносӣ ва маърифатпазирӣ; - хусусиятгириҳои афкори фалсафиро вобаста ба марҳилаҳои инкишофи фалсафа;

	<ul style="list-style-type: none"> - истифодаи методҳои фалсафиро ҷиҳати ҳал ва баррасии масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қароргиранда; - таъриф додани мафҳумҳои калидии фалсафаро; - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳо. <p><i>Аз худ намояд</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> - таърихи фалсафа - онтология - гнесоология - фалсафаи инкишоф - фалсафаи иҷтимоӣ - антропологияи фалсафӣ - фалсафаи илм
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ, компютерӣ)

1.1.2. Таърихи муосири Тоҷикистон

Тавсифи мухтасари фан	Таърихи муосири Тоҷикистон - илми ҷомеашиносӣ буда, марҳилаҳои асосии воқеаҳои солҳои гузашта, ҳаёти иқтисодӣ, иҷтимоӣ, сиёсӣ мадания дар даврони истиқлолияти Тоҷикистон то имрӯз ба амал омадаро дар бар мегирад. Ҳадафи омӯзиши фан ба донишҷӯён додани донишҳои зарурӣ дар бораи рӯйдодҳои таърихи давлатдорӣ муосири Тоҷикистон.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<ul style="list-style-type: none"> - қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва қорқарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад. - назарияҳои гуногуни фалсафӣ, ақидаи илмӣ онҳо ва самтҳои амалигардонии онро дар таҷриба дарк намояд.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p><i>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро азхуд кардааст, бояд:</i></p> <p><i>Донад</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - зимни омӯзиши ин фан дониши муҳассилин дар бораи таърихи бойи аҷдодон боз ҳам васеътар шуда, дар онҳо тафаккури мантиқӣ тараққӣ кунад. - дар донишҷӯён ҳисси ватандӯстӣ, ифтихору адолати миллӣ раванқ ёбад. - дар мисоли анъанаҳои неки халқамон эҳсоси ватандорӣ бедор мегардад ва масъулияти ҳешро дар назди ҷомеаи ҷаҳонӣ ва тамаддуни башар идрок менамоянд. - зарурияти омӯзиши ТМТ, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои таърих, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи ТМТ аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии ТМТ-ро бо илмҳои ҷомеашиносӣ: таърихи халқи тоҷик, таърихи умумӣ, асосҳои давлат ва ҳуқуқ, фалсафа, сиёсатшиносӣ, демография, ҷуғрофия, археология,

	этнография, таърихи иқтисоди ҷаҳон-родарк кунад; <i>Аз худ намояд</i> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- Археология - Бостоншиносӣ - Этнография - Нумизматика
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаиэлектронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ)

1.1.3. Фарҳангиносии

Тавсифи мухтасари фан	Фарҳангиносии -илмест, ки комёбиҳои фарҳангии давраҳои гуногуни ҷомеаи инсониро фаро мегирад. Омӯзиши илми фарҳангиносии ба аҳли башар имконият медиҳад, ки аз дастовардҳои бузурги фарҳангу тамаддуни гузаштаю имрӯза бархурдор шаванд ва ба пешрафти он мусоидат намоянд.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ, фарҳангӣ ва динӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: <i>Донад</i> - зарурияти омӯзиши фарҳанг, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фараҳангиносии, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, тафовути фарҳангиносии аз дигар илмҳои ҷомеашиносии, алоқамандии фарҳангиносии бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносии, табиӣ-риёзӣ ва техникаӣ -ҷаҳонишавӣ ва арзишҳои фарҳангӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ, тарбиявӣ; -муайян намудани, арзишҳои фарҳангӣ дар шароити ҷаҳоншумулӣ. - қорбурди усулҳои асоси илмӣ дар омӯзиши фани фарҳангиносии <i>Тавонад</i> - оид ба ғояи афкори фарҳангӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани масоилҳои асоси фарҳанг; - Таҳлили муқоисавӣ масоилҳои фарҳангӣ аз назари мутафаккирони мактабҳои гуногуни фалсафай - Марҳилаҳои асоси ташаккулёбии фарҳангиносии ҳамчун илм. - Шарҳ ва тавзеҳи масоилҳои мубрами фарҳангиносии

	<p>- дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро.</p> <p>Малака ҳосил намояд</p> <p>- оид ба таҳлилнамоӣ;</p> <p>- оид ба таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ;</p> <p>- оид ба ҳамкорӣ кардан бо ҳамкасбон.</p>
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<p>Назарияи фарҳанг.</p> <p>Таърихи фарҳанг.</p> <p>Фалсафаи фарҳанг.</p>
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати чорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.1.4. Сотсиология

Тавсифи муҳтасари фан	Сотсиология- илми ҷомеашиносӣ буда, мавзӯи ҷомеа шинохти ҳақиқати иҷтимоӣ аз таърихи рушди афкори иҷтимоӣ ва объекти он тамоми соҳаҳои ҳаёти иҷтимоӣ: табиат, ҷамъият, шахс ва муносибатҳои институтсионии гурӯҳҳои дар ҷомеа мавҷуд бударо меомӯзад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ,
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зим-ни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<p>- қодир ба ҳустуҷӯ, таҳлили равандҳои иҷтимоӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад;</p> <p>- қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ ва фалсафӣ дарк кунад.</p> <p>- назарияҳои гуногуни иҷтимоӣ, ақидаи илмии онҳо ва самтҳои амалигардонии онро дар таҷриба дарк намояд.</p>
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро азхудкардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <p>- зарурияти омӯзиши сотсиология, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои сотсиология, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи сотсиологияро аз дигар илмҳои гуманитарӣ, алоқамандии сотсиологияро бо илмҳои фалсафа-антропология, сиёсатшиносӣ ва этнология дарк карда, тасаввуроти хешро нисбати афкори гуногуни намояндагони макотиби сотсиологӣ, ки марбут ба масоили ҳастишиносӣ ва маърифат кардани ҳодисоти олам ва муҳит;</p> <p>- тамаддунҳо ва ба ҷаҳонисозии арзишҳои фарҳангӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ ва модернизатсияи он, тарбиявӣ;</p> <p>- нақши донишҳои сотсиологиро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши афкори иҷтимоӣ дар шароити ҷомеаи техногенӣ ва иртиботӣ танҳо ба манфиати ҷомеа истифода барад;</p> <p>- усулҳои асосии илмӣ ва методҳои сотсиологияро омӯхта, ҷиҳати пажӯҳиши корҳои илмӣ-таҳқиқотии худ.</p> <p>Тавонад</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - оид ба ғояи афкори иҷтимоӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои сотсиологияро; - фарқ кардани ақидаҳои намоёндоғони мактабҳои сотсиологиро оид ба масоили ҳаёти ҷамъиятӣ ва маърифатпазирӣ; - хусусиятгириҳои афкори ҷамъиятиро вобаста ба марҳилаҳои инкишофи сотсиология; - истифодаи методҳои сотсиологиро ҷиҳати ҳал ва баррасии масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қарор гиранда; - таърифдодани мафҳумҳои калидии сотсиологиро; - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳо. <p>Аз худ намояд</p> <ul style="list-style-type: none"> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо шариконн худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> - таърихи сотсиология ва марҳилаҳои рушди он - тағйироти иҷтимоӣ - глобализатсия (ҷаҳонишавӣ) ва модернизатсия ҷамъият - низоми табақабандии иҷтимоӣ - фалсафаи иҷтимоӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.1.5. Сиёсатшиносӣ

Тавсифи мухтасари фан	Фанни сиёсатшиносӣ яке аз фанҳои ҳатмии таълимӣ буда, ба донишҷӯён аз таърихи рушди афкори сиёсӣ, масъалаҳои марбути сиёсат, давлат, ҳокимият, сиёсати дохилӣ ва хориҷӣ, мавзӯҳои мухталифи сиёсати муосир маълумот медиҳад ва дар ниҳояти амр, ҷаҳонбинии сиёсии донишҷӯёнро ташаккул медиҳад. Таълими фанни мазкур дар асоси санадҳои меъёриву ҳуқуқӣ ва Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ татбиқ карда мешавад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<ul style="list-style-type: none"> - қодир ба ҳустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва қорқарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - баланд бардоштани сатҳи шуури сиёсӣ, маданияти сиёсӣ ва огоҳ будан аз равандҳои сиёсии ҷомеа . - назарияҳои гуногуни сиёсӣ, ақидаи илмии онҳо ва самтҳои амалигардонии онро дар таҷриба дарк намояд.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан бадаст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро азхуд кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - аз худ кардани равияҳо, ҷараёнҳо ва мактабҳои мухталифи афкори сиёсӣ; - омӯзиши мавзӯҳои гуногуни сиёсати муосир; - ташаккули ҷаҳонбинии сиёсии донишҷӯён; - огоҳ шудан аз равандҳои сиёсии ҷаҳонӣ; - баланд бардоштани маданият ва шуури сиёсии донишҷӯён;

	<p>-омӯхтани алоқамандии сиёсат бо иқтисодиёт; -маълумот пайдо кардан оиди системаҳои сиёсӣ; -баланд бардоштани ҳисси ифтихори миллӣ, худшиносӣ ва ҳуввияти миллӣ; -баланд бардоштани маданияти шаҳрвандӣ.</p> <p>Тавонад</p> <p>- оид ба афкори сиёсӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои сиёсатшиносӣ; - фарқ кардани афкори сиёсиро оид ба намояндагони мактабҳои сиёсӣ; - истифодаи методҳои сиёсиро оиди ҳалли проблемаҳои сиёсии замони муосир истифода баранд; - шарҳу эзоҳи категорияҳои илми сиёсӣ; - дарк намудани проблемаҳои рӯзмарраи замони муосир ва роҳҳои бартараф намудани онҳоро.</p> <p>Аз худ намояд</p> <p>- малакаи таҳлилнамоеи масъалаҳои сиёсиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва амалии илми мазкурро;</p>
Номгӯи боб / мавзӯҳои фан	<p>- сиёсатшиносӣ - мочароншиносӣ -геополитика - сиёсатшиносии муқоисавӣ</p>
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳоеи таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.1.6. Ҳуқуқ аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	<p>Фанни ҳуқуқ ҳамчун қисми таркибии илми муосири Тоҷикистони соҳибситиқлол қисми чудонашавандаи ташаққули дониш ва малакаи касбии мутахассиси ояндаи тамоми самтҳои илм, бахусус илми ҳуқуқшиносӣ ба ҳисоб меравад. Мусаллам аст, ки дарк намудани тахассуси худ ва дар ин замина омӯхтани донишҳои соҳавӣ барои ҳар як донишомӯз роҳи дурустро ба самти камолоти ӯ мекушояд. Фанни ҳуқуқ донишҳои заминавиро барои донишҷӯён пешниҳод намуда, шуури ҳуқуқии онҳоро дар ҷодаи аз бар намудани қонунгузори ҚТ баланд мебардорад.Мақсади омӯзиши Фанни ҳуқуқ ин дар шуури донишҷӯён бедор намудани донишҳои аввалини ҳуқуқӣ онҳо ба шумор меравад. Донишҷӯён бо аз худ намудани фанни мазкур метавонанд мақсад, моҳият ва зарурати ташкили ихтисоси ҳудро дарк намуда, бо ин васила дар курсҳои болоӣ бе мушкилот таҳсили ҳудро идома диҳанд. Ҳамзамон омӯзиши фан шуури ҳуқуқии онҳоро оид ба қонунгузори ҚТ баланд намуда барои татбиқи он дар амал мусоидат менамояд.</p>
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ.
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад;

азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- кодир аст гуногунии муносибатҳои ҳуқуқиро дар заминаи қонунгузории ҚТ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, кифанни мазкурро азхудкардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - зарурияти омӯзиши фанни ҳуқуқ, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои қонунгузории молиявӣ, марҳилаҳои инкишофи қонунгузории ҚТ, фарқи фанни ҳуқуқро аз дигар илмҳои ҳуқуқшиносӣ, алоқамандии ҳуқуқро бо илмҳои ҳуқуқӣ-иқтисодӣ ва ҷомеашиносӣ дарк карда, тасаввуроти хешро нисбати афкори гуногуни муҳаққиқони фанни ҳуқуқшиносӣ, ки марбут ба масоили муаммоҳои назария ва амалияи фанни ҳуқуқшиносӣ мебошанд. - нақши донишҳои ҳуқуқиро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши афкори ҳуқуқиро дар шароити ҷомеаи муосир ва оянда танҳобаманфиати ҷомеа; - усулҳои асосии илмӣ ва методҳои ҳуқуқиро омӯхта, ҷиҳати пажӯҳиши қорҳои илмӣ-тадқиқотии худ. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - оид ба ғояи шуури ҳуқуқӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани мафҳум ва категорияҳои ҳуқуқиро; - фарқ кардани ақидаҳои олимони мактабҳои ҳуқуқиро оид ба масоили ҳуқуқшиносӣ ва маърифати ҳуқуқӣ; - хусусиятгириҳои шуури ҳуқуқиро вобаста ба марҳилаҳои инкишофи ҷомеа; - истифодаи методҳои ҳуқуқиро ҷиҳати ҳал ва баррасии масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қароргиранда; - таъриф додани мафҳумҳои калидии ҳуқуқиро; - дарк намудани масоили ҳуқуқии мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. <p>Аз худ намояд</p> <ul style="list-style-type: none"> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> – Мафҳум ва моҳияти давлат; – Давлати ҳуқуқбунёд ва ҷомеаи шахрвандӣ; – Мафҳум ва моҳияти ҳуқуқ; – Ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шахрванд; – Таълимот дар бораи Конститутсия.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати қорӣ	Қори хаттӣ, презентатсия, реферат, супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли натиҷаиниҳои таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.1.7. Диншиносии илмӣ

Тавсифи мухтасари фан	Диншиносии илмӣ - ҳамчун илм сабабҳои пайдоиш ва ташаккули динҳоро дар масири таъсири байниҳамдигарии онҳо ва таъсир ва алоқамандии онҳо бо дигар навъҳои фарҳанг мавриди таҳлил ва омӯзиш қарор медиҳад.
------------------------------	--

Намуди машғулиятҳо	назариявӣ, семинарӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зим-ни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва қорқарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеаро дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ, фарҳангӣ ва динӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - зарурияти омӯзиши диншиносӣ, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои диншиносӣ, марҳилаҳои таърихии инкишофи диншиносӣ, тафовути диншиносӣ аз дигар илмҳои ҷомеашиносӣ, алоқамандии диншиносӣ бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ; - ҷаҳонишавӣ ва арзишҳои динӣ, эҳёи суннатҳои ахлоқӣ, тарбиявӣ; - нақши дин ва донишҳои динӣ дар ҷомеа. - муайян намудани, арзишҳои динӣ дар шароити ҷаҳоншумулӣ. - қорбурди усулҳои асоси илмӣ дар омӯзиши фани диншиносӣ; Тавонад - оид ба ғояи афкори динӣ андешаи дуруст пайдо карданро; - фаҳмидан ва шарҳ додани масоилҳои асоси дин; - Таҳлили муқоисавӣ масоилҳои динӣ аз назари мутафаккирони мактабҳои гуногуни фалсафай - Марҳилаҳои асоси ташаккулёби диншиносӣ ҳамчун илм. - Шарҳ ва тавзеҳи масоилҳои мубрами диншиносӣ - дарк намудани масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳоро. Малакаи ҳосил намояд - оид ба таҳлилнамояи; - оид ба таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ; - оид ба ҳамкорӣ қардан бо ҳамкасбон.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- диншиносӣ ва мавзуи баҳси он; - дин ҳамчун унсури фарҳанг; - фалсафаи дин; - алоқамандӣ ва тафовути динҳо; - дин ва ҷаҳони имрӯз.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати қорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ, қомпютерӣ, шифоҳӣ)

1.2. МОДУЛИ ФАНҲОИ ЗАБОНӢ

1.2.1. Ҳусни баён

Тавсифи мухтасари фан	Фанни ҳусни баён дар силсилаи тадрисоти умумифилологӣ мавқеи муҳим дошта, дар алоқамандӣ бо омӯзиши паҳлӯҳои мухталифи забон ва адабиёти тоҷик мавриди таълим қарор дорад. Вазифаи қурси мазкур барои равшану аниқ ҷамъбаст намудани донишу маҳорат ва дарку вусъати ҷаҳонбинии донишҷӯён мусоидат мекунад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор

Забони таълим	точикӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯӣ зимни азхудкунии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд.	-қобилияти таълилномаиро аз худ кунад; -таъќикоти назариявӣ ва таърибавиро истифода бурда тавонад; -тарзу роъњои қабул, њифз ва коркарди маълумотњо(иттилоот)-ро аз худ карда тавонад ва бо компютер њамчун бо воситаи идоракунии иттилоот кор карда тавонад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд.	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд Донад: -предмети омӯзиши «хусни баён», вазифаи курси мазкур, алоқаи он бо фанҳои дигарро; -принсипҳои таълими «хусни баён», шаклҳои ташкили машғулиятҳои таълимии фанни мазкурро; -усули баррасии шаклҳои дигари кор-тарзи истифодаи барномаи таълим ва китобҳои дарсии «хусни баён», ағният, технологияи муосири информатсиониро; Тавонад: -донишҳои назариявии худро дар амал тадбиқ намудан; -истифодаи «Барномаи фанни «Хусни баёнро» -ро; -таълили мундариља ва маводи китобҳои дарсии Хусни баёнро» -ро; -роъҳои ташкилу гузаронидани дарсро; -луѓату истилоҳоти фанни мазкурро; -номгӯи мақолањое, ки доир ба ин фан доир шудааст; -номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таъия шудаанд; -номгӯии мавзӯҳои асосии фанро.
Номгӯии боб/мавзӯҳои фан	- фарқияти калимаҳои фонди асосии забон ва таркиби луѓавии забон; - фарқ карда тавонистани маънои асли ва маънои маҷозии калима; - муайян карда тавонистани силсилаҳои синонимӣ; - муайян кардани синониму антонимҳои чуфт; - оилаи забонҳо;
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Китоби дарсӣ, компютери фардӣ, преќтор, тахтаи электронӣ, матни электронии лексияҳо
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳони шифоҳӣ

1.2.2. Забони хориҷӣ (русӣ) аз рӯи ихтисос

Тавсифи мухтасари фан	Забони олмонӣ аз рӯи ихтисос – яке аз забонҳои ғарбии гурӯҳи забонҳои германӣ мебошад, ки имрӯз дар Бритониёи Кабир, Ирландия, Амрикои Шимолӣ, Австралия, Зеландияи Нав, Канада, ҳамчунин дар якҷатор кишварҳои Осиё ва Африќо мустаъмал буда, бештар аз 500 млн. сокинони сайёраи мо ҳоло бо ин забон тақаллум менамоянд. Мақсади асосии таълими забони русӣ ҳамчун забони хориҷӣ истифодаи амалии он мебошад, то ки забон чун воситаи муошират аз худ гардад ва маҳорати зарурӣ барои бо муваффаќият ёд гирифтани
------------------------------	---

	забон ба даст ояд.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	-тарзи талаффузи овозҳо, оҳанг, задагузорӣ ва хусусиятҳои асосии тарзи пурраи талаффуз, ки барои вожаҳои касбӣ хос мебошанд, аз худ намудани мавзӯҳои асосии грамматикӣ, дуруст тарҷума намудани ҷумла, мазмуни матнро дарк намудан, ба саволҳо ҷавоб додан, бой гардонидани луғати таҳассусӣ ва мухтасар баён намудани мазмуни матни таҳассусӣ;
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <p>- ҳадафи омӯзиши забони русӣ, нақши забони русӣ дар таррақиёти соҳаи биотехнология, мақоми рӯзафзуни забони русӣ дар ҳаёти ҷомеаи муосири тоҷик; фарҳанг ва анъанаҳои милливу таърихии кишварҳои забонашон омӯхташаванда, одоби сухан, муошират, нутқи муколамавӣ;</p> <p>Тавонад</p> <p>а) Фаҳмиш (дарккунӣ): - фаҳмидани мазмуни машқҳое, ки дар асоси маводҳои омӯхташудаи лексикӣ ва грамматикӣ тартиб дода шудаанд.</p> <p>б) Нутқи даҳонӣ : - дар асоси маводҳои омӯхташудаи лексикӣ мазмуни матни хондашуда ё аудио, видео, машқҳоро нақл карда тавонистан. - дар асоси мавзӯи омӯхташуда сӯҳбат карда тавонистан - матнҳои хониши инфиродӣ ва ҳонагиро хондан, сӯҳбат намудан ва нақл кардан. Мухтасар сӯҳбат намудан оиди масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қароргиранда. Таъриф додани вожаҳои калидии таҳассусӣ.</p> <p>в) Хониш - маҳорату малакаи бо матн кор карданро соҳиб гардидан (таъриф, фикрбандкунӣ ва исботи фикри худ), ривочи маҳорату малақаҳои хониши пешакӣ, шиносӣ ва омӯзиш дар вақти кор бо маводҳои таълимӣ.</p> <p>г) Нутқи хаттӣ: - мазмуни матни хондашуда ё гӯшкардашударо бо тарзи хаттӣ баён карда тавонистан.</p> <p>Аз худ намояд</p> <ul style="list-style-type: none"> - малакаи муҳокима намудан; - малакаи таҳлил намудан; - малакаи аз назаргузаронӣ; - малакаи муошират намудан;
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> - фонетика - лексикология - морфология - синтаксис - фразеология - услубшиносӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, наворҳои (видео)таълимӣ
Шаклҳои назорати чорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.3. МОДУЛИ ФАНҶОИ ТАБИЙ-ИҚТИСОДӢ ВА ТЕХНОЛОГИЯИ ИНФОРМАТСИОНӢ

1.3.1. Технологияи информатсионӣ

Тавсифи мухтасари фан	Технологияи информатсионӣ - илми техникӣ буда, дар бораи усул ва воситаҳои коркарди иттилооти додасуда бо ёрии мошинҳои электронии ҳисоббарор, дар бораи равандҳои иттилоотии системаҳои техникӣ, табиат ва ҷомеа маълумот медиҳад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, озмоишӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур бояд ташаккул ёбанд	<ul style="list-style-type: none"> - малакаи воридкунӣ, ҷустуҷӯ, таҳлил ва коркарди иттилооти компютерӣ, истифодаи он ҳангоми ҳалли вазифаҳои дар пеш гузошташуда; - малакаи истифодабарӣ аз барномаҳои гуногуни компютерӣ; - барои мутахассисони ҳамин соҳа малакаи барноманависӣ дар забонҳои гуногун.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - зарурати омӯзиши фанни технологияи иттилоотӣ, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фан, марҳилаҳои таърихии пайдоиш ва таназзули компютерҳо, алоқамандии фанни мазкур бо илмҳои иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, табиӣ-риёзӣ ва техникӣ, тасаввуроти хешро нисбат ба масоили иттилоотии ҷомеа; - таъминоти техникӣ компютерҳо; - таъминоти барномавии компютерҳо; - на камтар аз 3 ё 4 асосҳои забонҳои барномасозӣ; - рамзонидани иттилоот ва шаклҳои алгоритмҳо. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - тарз ва усули дурусти гузориши масъалаҳои барномасозӣ; - сохтани алгоритми ҳалли масъалаҳо; - навиштани барнома дар асоси алгоритми сохташуда; - ворид кардани барнома ба компютер, таҳлил ва танзими он; - гирифтани натиҷаҳои барнома ва таҳлили дурустии онҳо; - истифода кардан аз барномаҳои амалии офисӣ (таҳриргарҳо ва ҷадвалҳо); - омода кардани рунамозии (слайди) тасвирӣ барои баромадҳо; - истифода кардан аз барномаҳои графикӣ ва зиддивирӯсӣ. <p>Аз худ намояд</p> <ul style="list-style-type: none"> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> - муқаддимаи фан ва мафҳумҳои асосӣ - таъминоти техникӣ компютерҳо - таъминоти барномавии компютерҳо - системаҳои оператсионӣ (CO Windows) - таҳриргари матнӣ ва графикӣ Microsoft Word - таблитсаи электронӣ Microsoft Excel - истифодаи рунамозҳои (слайдҳои) тасвирӣ барои баромадҳо - барномаҳои графикӣ бо рангрезии функционалӣ - таҳияи алгоритмҳо ва татбиқи системаҳои ҳисоб - забонҳои (муҳитҳои) барномасозӣ

	- барномаҳои зиддивирӯсӣ - хадамоти интернет
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Иҷрои супоришҳои тестӣ, ҷимояи ҳисоботи корҳои озмоишӣ, гузаронидани суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.3.2. Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография

Тавсифи мухтасари фан	Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография ҳамчун фанни зербунёди фундаменталӣ ба омӯзиш ва татқиқи ҷойгиршавии қувваҳои истеҳсолкунанда, рушд ва ташаккули ҳудудии системаҳои иқтисодӣ иҷтимоӣ ва ғайриинсонӣ мунтазам онҳо машғул аст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор, кори мустақилонаи донишҷӯ
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	-қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; -донишҷӯ қодир аст барои васеъ гардонидани мазмуну мундариҷаи курси мазкур, баланд бардоштани ҷаҳонбинии илмӣ, тафаккури илмӣ-иқтисодӣ ва ҷойи ҷойгиршавии қувваҳои истеҳсолӣ, фанро аз худ намояд. -назарияҳои гуногуни географӣ, ақидаи илмӣ онҳо ва самтҳои амалигардонии онро дар таҷриба дарк намояд.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: донад -зарурияти омӯзиши фанни географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои фан, марҳилаҳои таърихии инкишофи фан, фарқи географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография, аз дигар илмҳои табиатшиносӣ, алоқамандии географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография, бо илмҳои табиӣ-риёзӣ ва техникаи иҷтимоӣ-инсоншиносӣ, дарк карда, тасаввуроти хешро нисбати масоили ҳаётишиносӣ ва баланд бардоштани маърифати илмӣ истифода намояд; -саҳми Географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография, барои омӯзиш ва тадқиқ ва муайян намудани иқтисодии сарватҳои бойи ҷумҳурӣ ва ноҳияҳои иқтисодии он мебошад, ки дар ҳамбастагӣ бо аҳолии захираҳои меҳнатӣ, сохти ҷойгиршавии географии он, ташаккули соҳаҳои истеҳсолот ва ташкили ҳудудии ҷомеа амал мекунад; -нақши донишҳои табииро дар ҷомеа муайян намуда, арзиши афкори илмӣ-табииро дар шароити ҷомеаи техногенӣ ва иртиботӣ танҳо ба манфиати ҷомеа равона намояд; -методҳои илмӣ географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демографияро омӯхта, ҷиҳати пажӯҳиши корҳои илмӣ-тадқиқотии худ қарор диҳад. Донишҷӯ бояд: -оид ба ғояи афкори илмӣ географияи иқтисодии Тоҷикистон бо

	асосҳои демография, андешаи дуруст пайдо карда тавонад; -мафҳум ва категорияҳои асосии географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демографияро фаҳмида онро шарҳ дода тавонад; -ақидаҳои намоёндагони мактабҳои географиро оид ба масоили муайяннамоеи ҷойи ҷойгиршавии қувваҳои истеҳсолӣ фарқ намояд; -истифодаи методҳои географиро ҷиҳати ҳал ва баррасии масъалаҳои ҳаётии мавриди баҳс қароргирандаро истифода бурда тавонад; Донишҷӯ бояд аз худ намояд: - малакаи таҳлилнамоеиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- Таърихи пайдоиши фанни географияи иқтисодии Тоҷикистон бо асосҳои демография; - Табиат омили муҳими ташкили ҳудудии хоҷагии халқ; - Ташкили ҳудудии хоҷагии халқ ва комплексҳои истеҳсолӣ; - Комплекси кишоварзӣ саноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва алоқамандии он бо фонди заминӣ; - Аҳолии омили комплекси ташкили ҳудудии истеҳсолот.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоеи таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

1.3.3. Экология

Тавсифи мухтасари фан	Экология – илмест, ки муносибатҳои организмҳои зинда ва ғайри зиндаро дар табиат меомӯзонад. Муҳити зист тамоми шароитҳои барои зиндагӣ лозимиро, ки инсон бе он наметавонист ва наметавонад вучуд дошт, фароҳам меорад. Инсон дар давраи таърихии таракқиёташ барои қонеъ намудани талаботҳои худ ҳазорҳо намуди ҳайвоноту растаниҳоро нобуд сохта, на танҳо муҳити атроф, балки манбаъҳои хурокворӣ, маводҳои сохтмонӣ ва манбаъҳои хӯрокаи олами ҳайвонотро ба хатари нобудшавӣ овардааст. Сабаби асосии чунин рафтор дар он аст, ки бисёри шахсони алоҳида, мардумон, баъзе аз табақаҳои ҷамъиятӣ аз оқибатҳои бӯҳрони экологӣ хабардор нестанд ва ё маърифати экологии ин табақа на онқадар рушд кардааст. Мақсади омӯзиши фанни Экология тайёр кардани мутахассисони соҳибмаълумоте, ки бо дониши назариявӣ ва амалӣ муккамал мебошанд, иборат аст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салохиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоеи фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- таҳлил ва амалӣ намудани проблемаҳои экологӣ ҷиҳати паст кардани таъсири антропогенӣ ҳангоми фаъолият дар истеҳсолот ва татбиқ кардани лоиҳаҳои иқтисодии кишвар аз назари экологӣ; - истифодаи оқилонаи захираҳои табиат (аз ҷумла об, хок ва растани) ва ҳифзи он; - таъмини фаъолияти дурусти дастгоҳҳои газу ҷанг тозакунанда, оби ифлос ва коркарди партовҳои санотию маишӣ ҳамчун ашёи хоми дуҷум дараҷа.

Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>Донад</p> <ul style="list-style-type: none"> - зарурияти омӯзиши экология, мафҳумҳои асосӣ, вазифаҳои экология, марҳилаҳои таърихи инкишофи фан, фарқи экологияро аз дигар илмҳои техникӣ ва биологӣ, алоқамандии экологияро бо илмҳои иқтисодӣ, табиӣ-риёзӣ, қонуниятҳои экологи ва гардиши моддаҳо дар табиат; - вазъи экологии имрӯза ва фардои муҳити табиӣ, пешгуи кардани таъсири антропогени ба муҳити атроф ва оқилона истифодабарии сарватҳои рӯизамини ва зеризаминӣ ; - нақши донишҳои экологӣ барои мутахассисони самтҳои гуногуни иқтисодиёт (саноат, энергетика нақлиёт, ва ғайра); - усулҳои асосии илмӣ экологи чиҳати таҳия намудани нақшаҳо ва лоиҳаҳои иқтисодиёти кишвар аз назари экологӣ, пешбурди фаъолиятҳо оид ба корҳои илмӣ-тадқиқотӣ. <p>Тавонад</p> <ul style="list-style-type: none"> - пайдо кардани андешаҳои дуруст дар самти таҳлили физики-химияви муҳити атроф ва таъсири антропогении ба фазои атмосфера, об ва замин; - истифода ва риояи асосҳои ҳуқуқӣ, китоби сурх, концепсия ва меъёрҳои экологӣ барои самтҳои гуногуни истеҳсолӣ; - дарки масоили мубрами муосир ва роҳҳои ҳалли онҳо; - рушди маърифати экологии аҳоли, беҳдошти муҳити зист ва рушди устувор; - мониторинги экологӣ дар экосистемаҳои гуногун ва дастрас намудани натиҷаҳои таҳлили ба аҳоли; - муайянкунии усулҳои гуногуни коркард ва истифодабарии партвҳо ба муҳити зист; - ҳалли проблемаҳои глобали, маҳали ва локали Тоҷикистон ва мавзӯҳои ҳифзшавандаи он; <p>Аз худ намояд</p> <ul style="list-style-type: none"> - малакаи таҳлилнамоиро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро; - малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгуи боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> - таърихи экологияи умумӣ - ҳифзи муҳити зист - илми экологӣ - экологияи иҷтимоӣ -экологияи иқтисодӣ -экологияи шаҳрсозӣ - экологияи саноатӣ ва кишоварзӣ -экология нақлиётӣ -экологияи энергетикӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникий фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати чорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳонии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компьютерӣ)

2. БАҲШИ ФАНҲОИ ТАҲАССУСӢ
2.1. МОДУЛИ ФАНҲОИ УМУМИКАСӢ
2.1.1. Забоншиносии умумӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Мақоми фан дар тайёрии касбии донишчӯён Фанни таълимии мазкур дар асоси талаботи Стандартҳои давлатӣ, стандартҳои ихтисос ва салоҳиятнокии касбӣ аз рӯи ихтисос гирифта шуда, бо нақшаи таълимии заминавӣ, нақшаҳои кори таълимӣ ва Барномаи кори таълим мувофиқат менамояд ва татбиқнунандаи асноди мазкур дар амал ва кор мебошад. Мақоми фан дар тайёрии касбии донишчӯён Фанни таълимии мазкур дар асоси талаботи Стандартҳои давлатӣ, стандартҳои ихтисос ва салоҳиятнокии касбӣ аз рӯи ихтисос гирифта шуда, бо нақшаи таълимии заминавӣ, нақшаҳои кори таълимӣ ва Барномаи кори таълим мувофиқат менамояд ва татбиқнунандаи асноди мазкур дар амал ва кор мебошад.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишчӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишчӯӣ зимни азхудкунии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд.	Қодир будан ба дарки маънои асли ва маъноҳои маҷозии калима, донишгари мавқеи корбурди калима ва хусусиятҳои услубии калима, фарқ кардани воҳидҳои рехтаи забон аз калимаҳо
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд.	<p>Донишчӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд Донад: - забоншиносии умумӣ (луғатшиносии умумӣ, луғатшиносии муқоисавӣ, луғатшиносии таърихӣ (диахронӣ) ва луғатшиносии тасвирӣ ва ё синхронӣ); • масъалаҳои омӯзиши забоншиносии умумӣ ва алоқаи он бо дигар шохаҳои илми забон; Тавонад: • фарқ кардани забоншиносии умумӣ услуби баланди забон (архаизмҳо, неологизмҳо, поэтизмҳо ва ғ.) аз воҳидҳои луғавии услуби пасти забон (вулгаризмҳо, варваризмҳо, жаргонҳо ва ғ.); • муайян намудани баромади таърихии калимаҳои аслии забони тоҷикӣ (ҳиндуаврупой, ҳиндуорӣӣ, эронӣ), фарқ карда тавонистани калимаҳои иқтибосӣ ва муайян намудани дараҷаи омезиши онҳо; фарқ карда тавонистани воҳидҳои фразеологӣ аз ибораҳои маъмул. Аз худ намояд: - малакаи таҳлили луғавии матнро; - малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва амалиро; - малакаи корбурди дурусти калимаҳо ва воҳидҳои фразеологиро.</p>
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<p>-аз худ намудани масоили марбут ба фанни таълимӣ; -муаррифии дурусти масъалаҳои ихтисосӣ; -ташреҳи истилоҳоти ихтисосӣ; -ибораҳои ихтисосӣ; -кор бо матнҳои марбута ва таҳлили онҳо; -маданияти нутқи донишчӯён;</p>
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Китоби дарсӣ, компютери фардӣ, пректор, тахтаи электронӣ, матни электронии лексияҳо
Шаклҳои назорати чорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳони шифоҳӣ

2.1.2. Муқаддимаи забоншиносӣ

Тавсифи мухтасари фан	Омӯзиши курси муқаддимаи забоншиносӣ ҳамгирии донишҳои лингвистӣ, психологӣ, мантиқӣ, биология, психология, физика, семиотика, кибернетика дар назар дошта, вазифадор аст, ки донишҳои тахассусии донишҷӯёнро тамоили касбӣ диҳад. Омӯзиши фан ба ташаккули салоҳиятҳои коммуникативӣ, фарҳангӣ ва иҷтимоӣ-фарҳангии омӯзгорони ояндаи забони тоҷикӣ, русӣ ва тарҷумонҳо бояд мусоидат намояд.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯӣ зимни азхудкунии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд.	<ul style="list-style-type: none"> - муқаддимаи забоншиносӣ аз бахшҳои дигари монанд фарқ карда тавонад; - доир ба масъалаҳои мубрами ин фан фикри худро баён карда тавонад; - маҳорати мустақилона кор кардан бо адабиёти илмӣ-таълимӣ, бо манбаҳои хаттӣ ва маводи тадқиқотӣ доир ба мавзӯҳои мушаххас.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд.	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● фарқи муқаддимаи забоншиносӣ аз забоншиносии муқоисавӣ – таърихӣ; ● хусусияти муқаддимаи забоншиносӣ ● омӯзиши муқаддимаи забонҳо. <p>Тавонад :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● фарқ кардани хусусиятҳои муқаддимаи забоншиносӣ ва забони омӯхташаванда; ● фарқ карда тавонистани истилоҳот ва мафҳумҳои забоншиносии типологӣ; ● хулосабарорӣ ва натиҷагирӣ аз мавзӯҳои баррасишуда. <p>Аз худ намояд:</p> <ul style="list-style-type: none"> -малакаи таҳлилкуниро; -малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва амалияи типологиро; -малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯии боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> - кор бо конспекти лексияҳо аз адабиёти тавсияшаванда; <li style="padding-left: 20px;">-омӯхтани адабиёти илмии ватанию хоричӣ роҷеъ ба мавзӯҳои алоҳида; <li style="padding-left: 20px;">- тайёрӣ ба машғулиятҳои амалӣ; <li style="padding-left: 20px;">- омодагӣ ба ҳузури ғайрифаъл; <li style="padding-left: 20px;">- дар заминаи китобҳои хатмӣ навиштани конспектҳои дарс; <li style="padding-left: 20px;">- таҳия намудани рефератҳо, маърузаҳо, гузориш ва презентатсияҳо; <li style="padding-left: 20px;">- иҷрои супоришҳои мустақилона; ба ҳам алоқаманд).
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, преқтор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳонии таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.1.3. Педагогика

<p>Тавсифи мухтасарифан</p>	<p>Педагогика яке аз фанҳои таълимии асосӣ барои тайёр намудани мутахассисони ояндаи соҳаи омӯзгори пешбинӣ шудааст. Аз худ кардани фан донишҷӯёнро бо паҳлӯҳои асосии таълиму тарбияи хонандагон, методҳои таълиму тарбия, намудҳои дарс, шаклҳои дарс, мазмун ва мундариҷаи кори роҳбари синф, концепсияи миллии тарбия, қонуни ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи масъулияти падару модар ва корҳои мактабшиносӣ шинос менамояд.</p>
<p>Намуди машғулиятҳо</p>	<p>Назариявӣ (лексионӣ), кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор (КМРО), кори мустақилонаи донишҷӯ (КМД)</p>
<p>Забонитаълим</p>	<p>Тоҷикӣ</p>
<p>Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯзимни аз худ намоишфариш менамояд</p>	<p>- салоҳияти методии донишҷӯён ташаккул дода мешавад;</p> <p>-мафҳумҳои асосии предмети <i>педагогикаи умумӣ</i>, вазифаи курси мазкур, алоқаи <i>педагогикаи умумӣ</i> бо фанҳои дигарро;</p> <p>-принсипҳои таълим, таълими <i>педагогикаи умумӣ</i>, шаклҳои ташкили машғулиятҳои педагогикаи умумиро;</p>
<p>Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд</p>	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд:</p> <p>донад</p> <p>- категорияҳои педагогикаи умумӣ;</p> <p>методологияи педагогикаи умумӣ;</p> <p>методика ва мантиқи раванди педагогӣ;</p> <p>мақсад ва мундариҷаи таълим;</p> <p>омилҳои таълими шахсият;</p> <p>сохтори ташкили фаъолияти таълим;</p> <p>концепсияи миллии тарбия;</p> <p>ақидаҳои динию фалсафӣ оид ба мақсади тарбия ва таҳсилот дар ҷомеа;</p> <p>принсипҳои фалсафии тарбия;</p> <p>менеджмент дар таҳсилот;</p> <p>махсусиятҳои тарбияи оилавӣ.</p> <p>Тавонад</p> <p>истифодаи ташкили корҳои мустақилона;</p> <p>малакаи маҳорати конспектнависӣ;</p> <p>маҳорати дарки маълумоти таълимӣ;</p> <p>усулҳои таълими таҳқиқотҳои педагогии муосир</p> <p>Аз худ намоянд:</p> <p>- малакаи маҳорати муошират ва истифодаи васеъ дар рафти дарсҳо;</p> <p>- малакаи истифодаи амалии методҳои муосир дар</p>

	рафти таълими; - ташкили худомӯзӣ ва худтакмилдиҳӣ миёни муҳассилин.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- таърихи пайдоиши мухтасари фани педагогика - мафҳумҳои асосии илми педагогика - соҳаҳо ва ҷараёнҳои илми педагогика, алоқаи он бо илмҳои дигар - қонуниятҳои раванди педагогӣ - методология ва методҳои тадқиқоти педагогӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.1.4. Психологияи умумӣ

Тавсифи мухтасари фан	Психология - илм дар бораи қонуниятҳои пайдоиш, тараққиёт ва зухуроти психика мебошад, психика функсияи мағзи сар буда, инъикос намудани олами иҷотакарда ифода мекунад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ,
Салохиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	- қодир ба ҷустуҷӯ, таҳлили интиқодӣ ва коркарди иттилоот, истифодаи муназзам дар ҳалли вазифаҳои гузошташуда мебошад; - қодир аст гуногунии фарҳангии ҷомеа дар заминаи иҷтимоӣ-таърихӣ, ахлоқӣ ва психологӣ дарк кунад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: Донад - донишҳои психологияи умумӣ; - роҳҳои дар амал татбиқ наудани усулҳои тадқиқи ҳодисаҳои психикӣ; - нақши донишҳои психологӣ дар ҳаёт ва фаъолият; - соҳт қор ва нишонаҳои психика; - қонуниятҳои ташаккули шахсият; Тавонад - қонуниятҳои умумии инкишофи психикиро дар фаъолияти ҳеш истифода барад; - истифода бурдани метод ва воситаҳои идрок дар раванди инкишофи ақлонӣ, баланд бардоштани савияи маърифатӣ; - ташаккул ва ифодагардонии афкор ва нуктаи назари ҳеш дар раванди баҳсу мунозираҳои илмиву касбӣ; - истифода бурдани донишҳои психологӣ дар

	мазмунгардонии равия ва ҳодисаҳои гуногуни иҷтимоӣ; <i>Аз худ намояд</i> - малакаи ҳучуми зеҳнӣ; - малакаи суҳанронӣ; - малакаи идроки матнҳои ,ки моҳияти психологӣ доранд; - малакаи сӯҳбатнамоӣ;
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- таърихи психология - метод - фаъолият - психологияи синнусол - психологияи оммавӣ -
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати чорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.1.5. Таърихи педагогикаи ҷаҳон

Тавсифи муҳтасари фан	Таърихи педагогикаи ҷаҳон-таҷрибаи фарҳангии маънавии инсониятро дар ҷодаи таълиму тарбия аз ибтидо то замони муосир вобаста ба давраҳои гуногуни таърихи омӯхта қонуниятҳои таърихӣ ва илмию ғолибиятҳои таърихи таърихи инкишофи назария ва амалияи тарбияро муайян мекунад.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ, узбекӣ
Салохиятҳои, ки дар донишҷӯзимни аз худ намоиши фанни маърузаи курташакл бояд ёбанд	-қобилияти таҳлил намоиро аз худ мекунад; -таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибаиро истифода бурда метавонад; -аз санадҳои меъёрий- ҳуқуқӣ истифода бурданро омӯхта аст
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, Бояд донанд: -пайдоиши тарбия ва моҳияти он дар тамаддуни шарқу ғарб; -Таърихи инкишофи мактабу маориф, таълиму тарбия ва педагогика дар кишварҳои ҷаҳон. -Ақидаҳои педагогии мутафаккиронии ҷаҳон. -Инкишофи мактабу маориф дар давраи шуравӣ ва ҷомеаи муосир. <i>Аз худ намоянд:</i> Донишҷӯён бояд донишҳои гирифта ва сарчашмаи адабиётҳои барои минбаъд боло раисатҳои таърихи назариявӣ худ

	<p>истифода бурда тавонад; - қобилияти таҳлилнамо иро аз худ мекунад; - дар амалдонишҳои назариявиро дар соҳаҳои гуногуни ҳақиқати истифода карда тавонад. Малакаи донишҷӯ: - луғату истилоҳҳои фанни мазкурро; - номгуымақолаҳо, кидоир ба ин фандоиршудааст; - номикитобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгуымавзӯҳои асосии фанро.</p>
Номгуы боб/мавзӯҳои фан	<p>- Фан ва вазифаҳои таърихи педагогикаи ҷаҳон - Таърихи ҷаҳонии ибтидоӣ - Таърихи мактаб дар ҷаҳонии ғуломдорӣ – - Пайдошудани назарияи педагогӣ дар Юнони қадим - Таърихи мактаб ва афкори педагогӣ дар давраҳои феодалии</p>
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаҳои таълимӣ фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.1.6. Методикаи таълими забони русӣ

Тавсифи муҳтасари фан	<p>Методикаи таълими забони русӣ - курси методикаи таълими забони русӣ яке аз фанҳои умумикасбӣ ба шумор рафта, дар тайёр намудани омӯзгорони баландхаттасоси забони хориҷӣ барои мактабҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, касбӣ ва махсус саҳми арзанда мегузорад. Дар таълими фанни «Методикаи таълими забони русӣ» ба масъалаҳои актуалии роҳи усулҳои таълими фанни забони русӣ диққати махсус дода шудааст. Ҳадафи асосии фан тайёр намудани мутахассисони касбӣ дар факултетҳои забони русӣ мебошад.</p>
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Ҳадафи асосии курси методикаи таълими забони русӣ ба он равона карда шудааст, ки тавассути машғулиятҳои назарӣ амалӣ, корҳои мустақилона ва ташкили таҷрибаомӯзӣ дар мактабҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва махсус, коллеҷу гимназияҳо донишҷӯён ба касби омӯзгорӣ аз ҳама ҷиҳат тайёр карда шаванд ва салоҳияти касбии онҳо ташаккул дода шавад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯёне, ки фанни мазкурро азхуд кардаанд, бояд: Донанд - тарзи дурусти истифодаи методҳои таълимро, ки ба робитаи касбӣ хос мебошанд; - ҳадафи кифоя азбар намудани усулҳои гуногуни таълимро; - тарзу усулҳои асосии дарс доданро; - тарзу усулҳои муносири таълимро бо истифодаи воситаи техникаӣ. б) тавонанд: - донишҷӯ бояд дар рафти гузаштан аз таҷрибаомӯзӣ донишҳои гирифтаи худро дар амал татбиқ карда тавонад;</p>

	<p>- таҳсилоти бонизомро мутобиқи талаботи стандарти таҳсилот ва барномаҳои таҳсилотӣ ба нақша гирифта тавонад;</p> <p>- рафтори худро ҳамчун омӯзгор таҳлил ва баҳодиҳӣ карда тавонад;</p> <p>- имкониятҳои муҳити таҳсилоти муосирро ба ҳисоб мегирад;</p> <p>- назарияҳои гуногунро дар раванди таълим ба кор мебарад;</p> <p>- салоҳиятҳо ва талаботро дар бобати худтакмилдиҳӣ таҳлил карда тавонад.</p> <p>в) аз худ намоянд:</p> <p>- луғату истилоҳоти фанро;</p> <p>- номгӯи маводҳоеро, ки доир ба ин фан нашр шудааст;</p> <p>- номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд;</p> <p>- номгӯи мавзӯҳои асосии ин фанро.</p> <p>з) малака пайдо кунанд:</p> <p>- қобилияти таҳлилнамоиро аз худ намоянд;</p> <p>- таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда тавонанд;</p> <p>- бо ҳамтоёни худ барои ҳамкорӣ кардан омода шаванд.</p> <p>- тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳо (иттилоот)-ро аз худ намоянд ва бо компютер ҳамчун воситаи идоракунии иттилоот кор карда тавонанд;</p> <p>- барои гирифтани иттилоот аз шабакаҳои глобалии интернетӣ кор кардан қобилият дошта бошанд.</p> <p>- аз санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ истифода бурданро омӯзанд;</p> <p>- мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда хулосаи заруриро бароранд;</p> <p>- истифодаи компютер, проектор ва дар шабакаи интернет кор карда тавонанд.</p>
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<p>-Методикаи таълими забони хориҷӣ ҳамчун фанни таълимӣ</p> <p>- Объект ва предмети омӯзиши фанни методикаи таълими забони хориҷӣ</p> <p>- Методҳои тадқиқотии методикаи таълими забони хориҷӣ</p> <p>- Мақсад ва вазифаҳои таълими забони хориҷӣ</p> <p>- Мақсади муоширатии таълими забони хориҷӣ</p> <p>- Мундариҷаи таълими забони хориҷӣ</p>
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, таблоитса, ангора ва овезаҳо
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Натиҷаи иҷрои саволу супоришҳо, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳонии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ), шифохӣ, хаттӣ

2.1.7. Методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷик

Тавсифи муҳтасари фан	<p>Дар таълими фанни «Методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷик» ба масъалаҳои муҳими таълими фан диққати асосӣ равона шудааст. Ҳадафи асосии фан тайёр намудани мутахассисони касбӣ дар факултетҳои филологияи рус ва забони русӣ мебошад ва барои тайёр намудани мутахассисони ояндаи ихтисоси “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забонҳои русӣ ва русӣ” барои мактабҳои ибтидоӣ, асосӣ ва таҳсилоти миёнаи умумии соҳаи маориф пешбинӣ шудааст. Дар</p>
------------------------------	---

	<p>барнома метод ва усулҳои таълими забон ва адабиёти тоҷик, усулҳои муосири таълим, аз ҷумла усули фаъоли таълим (усули интерактивӣ) ва истифодаи он дар дарсҳои забон ва адабиёти тоҷик, технологияи таълими фан ба назар гирифта шудааст.</p> <p>Мазмуну мундариҷаи барнома дар асоси татқиқоти илмӣ ва таҷрибаи илмию амалии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти миёнаи умумӣ, дар заминаи талаботи муосири педагогӣ таҳия гардидааст.</p>
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<ul style="list-style-type: none"> • донишҷӯ дар бораи методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷик ҳамчун система дошта бошад; • асосҳои фаъолияти методии муаллими синфҳои ибтидоиро фаҳмад; • оид ба робитаи мақсади таълими забони модарӣ ва мазмуни таълими он маълумот дошта бошад; • дар бораи воситаҳои таълими забони модарӣ донишҷӯи зарурӣ дошта, маҳорати истифодабарии онҳоро дар шароити мушаххас дошта бошад; • оид ба принципҳои, методҳои, тарзҳои умумии таълими забони модарӣ маълумот ва маҳорати истифодабарии онҳоро дар шароитҳои мушаххас дошта бошад; • методҳои фаъолгардонии таълими забони модариро донанд; • робитаҳои асосии мақсад, мазмун ва воситаҳои коммуникатсионии методиро дарк намояд; • асосҳои фаъолияти хонандаро ҳангоми чараёни таълими забони модарӣ донанд; • вобастагии мақсад ва мазмуни таълими забони модариро аз воситаҳои таълими он пурра эҳсос кунад; • дар бораи натиҷаи ниҳони системаи методии таълими забони модарӣ маълумот дошта бошад, аз системаи методӣ натиҷа гирифта тавонад; • дар бораи раванди мазмуни методии таълими забони модарӣ дар мактабҳои равияи гуногун маълумоти муфассал дошта бошад; • дар бораи сохтори Стандарти давлатӣ, барнома, китобҳои дарсӣ ва дастурҳои методӣ маълумоти зарурӣ дошта бошад. • аҳамияти иҷтимоии касби ояндаи худро донанд ва барои татбиқи фаъолияти касбӣ ҳавасманд бошад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯёне, ки фанни мазкурро азхуд кардаанд, бояд:</p> <p>донанд</p> <ul style="list-style-type: none"> • моҳияти методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷикро барои касби ояндаи худ донанд; • методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷикро ҳамчун системаи томи донишандӯзӣ дар мактабҳои равияи гуногун дарк намояд; • мақсади таълими методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷикро донанд, дар шароити мушаххас мақсади таълими забон ва адабиёти тоҷикро муайян карда тавонад;

	<ul style="list-style-type: none"> • мазмуни асосӣ ва равандҳои мазмунию методии таълими курси мактаби забони модариро донад; • мазмуни асосии стандарти давлатиро аз забони модарӣ донад ва дар раванди таълима истифода барад; • барномаи таълими ибтидоии забони модарӣ ва чузвҳои асосии онро донад; • унсурҳои системаи методии таълими забони модариро донад; • мазмуни таълими забони модариро донад. <p>тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • асосҳои таълими ҳамгироии забони модариро дар мактаб донад ва дар мувофиқа бо он таълими забони модариро ташкил карда тавонад; • мафҳумҳои асоси фанни забонро донад, сохтори ҷумлаҳои забониро аз диди методӣ асоснок ва таҳлил карда тавонад. • мазмуни назариявию методии китобҳои дарсии забони модариро донад ва таҳлил карда тавонад; <p>аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • мақом ва мароми методикаи таълими забони модарӣ дар синфҳои ибтидоиро дар касби ояндаи худ муайян кунад; • тарзу усулҳои ташаккули маҳорат ва малакаҳои ҳалли масъалаҳои методиро уҳдабаро бошад; • методикаи таълими забони модарии синфҳои ибтидоиро ҳамчун предмети таълимӣ дарк намояд. <p>малака пайдо кунанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • донишҳои забонии азхудкардаашро дар фаъолияти амалиаш истифода карда тавонад; • дар раванди методикаи таълими забони модарии синфҳои ибтидоӣ аз компютер, проектор ва интернет истифода намояд.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> • Аз таърихи методикаи таълим забон ва адабиёти тоҷик • Методҳои таълими методикаи таълим забон ва адабиёти тоҷик • Алоқаи назария ва амалия дар методикаи таълим забон ва адабиёти тоҷик • Грамматика ва имло • Хониш ва инкишофи нутқ • Тарзу усули гузаронидани корҳои хаттӣ • Инкишофи нутқи мурағаб
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютерӣ, проектор, тахтаи электронӣ, таблоитса, ангора ва овезаҳо
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Натиҷаи иҷрои саволу супоришҳо, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳонии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ), шифоҳӣ, хаттӣ

2.1.8. Методикаи таълими математика

Тавсифи мухтасари фан	Таълими фанни «Методикаи таълими математика» ба масъалаҳои асосии роҳу усулҳои таълими фанни математика дар синфҳои ибтидоӣ бахшида шудааст. Ҳадафи асосии фан тайёр намудани мутахассисони касбӣ дар факултетҳои забони русӣ ва забони русӣ аст. Дар барнома метод ва усулҳои таълими математика, истифодаи усулҳои муосири таълим, аз ҷумла усули фаъоли таълим (усули интерактивӣ) дар дарс ва технологияи таълими фан мебошад.
------------------------------	--

	Мазмуну мундариҷаи барнома дар асоси татқиқотҳои илмӣ ба сомон расидаи соҳа ва таҷрибаи илмию амалии макотиби олию миёна сохта шуда, дар заминаи талаботҳои муосири маърифатӣ педагогӣ таҳия гардидааст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<ul style="list-style-type: none"> • фаҳмиши амиқ, моҳияти дақиқи усулҳои таълим; • мантиқан дуруст ба роҳ мондани истифодаи усулҳои таълим; • Ҷудо намудани ҷанбаҳои асосӣ, маънидод, исбот ва таҳлилҳо карда тавонистан. • омӯхтани мавод дар бораи муҳимтарин усулҳои муосири таълим; • тайёри ба машғулиятҳои аудиторӣ ва амалӣ; • омодагӣ ба таҷрибаомӯзӣ ва кори мустақилона таҳти роҳнамоии омӯзгор (КМДРО); • таҳия намудани рефератҳо, маърузаҳо, гузориш ва презентатсияҳо; • иҷрои супоришҳои эҷодӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро азхуд кардаанд, бояд:</p> <p>Донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тарзи дурусти истифодаи методҳои таълимро; - ҳадди кифоя азбар намудани усулҳои гуногуни таълимро; - тарзу усулҳои асосии дарс доданро; - тарзу усулҳои муосири таълимро бо истифодаи воситаи техникӣ. <p>б) бояд тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - маҳорату малакаи дарс доданро; - маҳорати муносибати фардӣ бо ҳар як хонандаро; - ба таври кофӣ донишҷӯро роҳу усулҳои фаҳмондадиҳиро; - фаҳмиши дурусти масъалагузориро. <p>в) аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғату истилоҳоти фанро; - номгӯи маводҳоеро, ки доир ба ин фан нашр шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии ин фанро. <p>г) малака пайдо кунанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - қобилияти таҳлилнамоиро аз худ намоянд; - таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда тавонанд; - тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳоро оид ба фан; - барои гирифтани иттилоот аз шабакаҳои глобалии интернетӣ кор карданро қобилият дошта бошанд. - аз санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ истифода бурданро омӯзанд. - мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда хулосаи заруриро бароранд; - истифодаи компютер, проектор ва дар шабакаи интернет кор карда тавонанд.

Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<p>Мақсад, мазмун ва вазифаҳои таълими математика дар синфҳои ибтидоӣ</p> <p>Методҳои таълими математика</p> <p>Таърихи пайдоиши методикаи таълими математика</p> <p>Методҳои донишандӯзӣ ,</p> <p>Методҳои илмӣ-тадқиқотӣ</p> <p>Намудҳои методҳои донишандӯзӣ</p> <p>Методҳои ҳақиқатшабеҳ , мушоҳида ва таҷриба, муқоиса ва аналогия, интуитсия, муқоиса ва аналогия, интуитсия, ҷамъбастанӣ ва таҳассусдиҳӣ, индуксияи пурра, индуксияи математикӣ, дедуксия, анализ ва синтез, абстрактонӣ ва конкретонӣ, моделонии математикӣ, ҷамъбастанӣ.</p> <p>Воситаҳои аънӣ, ҷадвалҳо, нақшаҳо, маводҳои дидактивӣ.</p> <p>Нақш ва мақоми масъалаҳо дар таълими математика</p> <p>Санҷиши дониш, маҳорат ва малакаҳои математики</p> <p>Методикаи нумератсияи ададҳо дар доираи 10,100,1000 ва ададҳои бисёррақам</p> <p>Ҳисобкуниҳои шифоҳӣ ва хаттӣ</p> <p>Шаклҳои дарси математика ва баҳодиҳии он</p> <p>Методикаи омӯзиши нумератсияи ададҳои бутуни ғайриманфӣ</p> <p>Масъалаҳои содаи соф арифметикӣ</p> <p>Тартиб додани масъалаҳои чаппа нисбат ба масъалаи додашуда</p> <p>Методикаи омӯзиши ҳисса ва қиср дар синфҳои ибтидоӣ</p> <p>Таълими ченакҳои масса, масоҳат, вақт ва вазн</p> <p>Масъала ва мисолҳои геометрия дар синфҳои ибтидоӣ</p> <p>Масъала ва мисолҳои алгебравӣ дар синфҳои ибтидоӣ</p>
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, таблоитсаҳо
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Натиҷаи иҷрои саволу супоришҳо, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ), шифоҳӣ, хаттӣ

2.1.9. Методикаи таълими табиатшиносӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Дар таълими фанни «Методикаи таълими табиатшиносӣ» ба масъалаҳои муҳими таълими фан диққати асосӣ равона шудааст. Ҳадафи асосии фан тайёр намудани мутахассисони касбӣ дар факултетҳои филологияи рус ва забони русӣ мебошад ва барои тайёр намудани мутахассисони ояндаи ихтисоси “Таҳсилоти ибтидоӣ. Забонҳои русӣ ва русӣ” барои мактабҳои ибтидоӣ, асосӣ ва таҳсилоти миёнаи умумии соҳаи маориф пешбинӣ шудааст. Дар барнома метод ва усулҳои таълими табиатшиносӣ, усулҳои муносири таълим, аз ҷумла усули фаъоли таълим (усули интерактивӣ) ва истифодаи он дар дарсҳои табиатшиносӣ, технологияи таълими фан ба назар гирифта шудааст.</p> <p>Мазмуну мундариҷаи барнома дар асоси таҷқиқоти илмӣ ва таҷрибаи илмию амалии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва</p>
------------------------------	---

	таҳсилоти миёнаи умумӣ, дар заминаи талаботи муосири педагогӣ таҳия гардидааст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<ul style="list-style-type: none"> - қобилияти таҳлилнамоиро аз худ мекунад; - таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда метавонад; - бо ҳамтоёни худ барои ҳамкорӣ кардан омодааст; - тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳо (иттилоот)-ро аз худ кардааст ва бо компютер ҳамчун ба воситаи идоракунии иттилоот коркарда метавонад; - барои гирифтани иттилоот аз шабакаҳои глобалии интернетӣ ва кор кардан бо он қобилият дорад; - аз санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ истифода бурданро омӯхтааст; - аҳамияти иҷтимоии касби ояндаи худро медонад ва барои татбиқи фаъолияти касбӣ ҳавасманд аст; - нутқи баён дар асоси забони химиявӣ; - ташаккули қобилиятҳои касбии омӯзгорӣ; - худро ҳамчун омӯзгор бо дониши назариявӣ ва амалӣ мучаҳаз мегардонад.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро азхуд кардаанд, бояд:</p> <p>донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - курси назарияи таълими табиатшиносӣ, вазифа ва мақсади онро; - методикаи таълими табиатшиносӣ ҳамчун илм ва фанни таълимӣ; - муҳити атрофро донад; - сохти берунӣ ва дохилии растаниро; - фаъолияти ҳаётии растаниро; - узвҳои афзоиши растанихоро; - таърихи пайдоиши биосфераро донад; - паҳншавии наботот ва ҳайвонотро дар биосфера донад; - ҳудуди биосфераро донад; - вазъияти кишоварзии ҷумҳуриро; - асосҳои хокшиносиро; - роҳҳои мубориза ба муқобили алафҳои бегонаро; - асосҳои чорводориро; <p>тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усулҳои ташкил намудани кабинети табиатшиносиро; - сохти узвҳои растанихоро фарқ карда тавонад; - системаи узвҳои растанихоро шарҳ диҳад; - хосияти организмҳои зиндаро дар биосфера шарҳ дода тавонад; - гардиши моддаҳоро дар биосфера шарҳ дода тавонад; - таҳлили вазъияти кишоварзии ҷумҳуриро тавонад; - таркиби хоки ҷумҳуриро таҳлил карда тавонад; - бо алафҳои бегона мубориза бурда тавонад; - усулҳои ташкил ва гузаронидани мубоҳисаро медонад ва дар

	<p>амал истифода бурда тавонад;</p> <ul style="list-style-type: none"> - методҳои тадқиқи табиатшиносиро донад ва дар баҳодиҳии зухуроти фарҳангию иҷтимоӣ татбиқ карда тавонад; - нуриҳои минералиро дар ҳок истифода бурда тавонад. - қойдаҳои рафтори дурустро дар табиат риоя карда тавонад – тарзи тартиб додани нақшаи тақвими ва конспекти дарсро; - назорат ва баҳо додан ба дониши хонандагонро. <p>азҳуд намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методҳои хоси таълими химияро; - номгӯи мақолаҳоеро, ки доир ба ин фан доир шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии фанро. <p>малака пайдо кунанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - таҳлил намудани фанни методикаи таълими табиатшиносиро ҳамчун илм ва фанни таълимӣ; - таҳлил кардани мавзӯҳои гуногунро ва баровардани хулосаҳои зарурӣ; - мустақил бо асбобҳои айёни кор кардан; - истифода намуда тавонистани компютер, проектор ва интернет; - таҳлили барномаҳо ва китобҳои дарсӣ; - гузаронидани ҳаргуна чорабиниҳои беруназсинфӣ.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> • Мақсад, вазифа ва методҳои тадқиқоти таълими табиатшиносӣ • Таърих ва тараққиёти таълими табиатшиносӣ • Методҳои илмию таҳқиқоти табиатшиносӣ • Принсип ва усулҳои интерактиви таълими табиатшиносӣ • Корҳои беруназсинфӣ ва аҳамияти онҳо дар таълими табиатшиносӣ • Технологияи навини таълим ва истифодаи он дар таълими табиатшиносӣ
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютерӣ, проектор, тахтаи электронӣ, овезаҳо,
Шаклҳои назорати чорӣ	Натиҷаи иҷрои саволу супоришҳо, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ), шифоҳӣ, хаттӣ

2.1.10. Асосҳои назариявӣ ва методикаи инкишофи ҳисси кӯдак

Тавсифи мухтасари фан	<p>Дар таълими фанни методикаи «Асосҳои назариявӣ ва инкишофи нутқи кӯдак» ба масъалаҳои актуалии роҳи усулҳои таълими фанни инкишофи нутқи диққати махсус дода шудааст. Ҳадафи асосии фан тайёр намудани мутахассисони касбӣ дар шуъбаи фосолавии таҳсилоти томактабӣ мебошад. Дар барнома метод ва усулҳои таълими методикаи «Ҳониши ифоданок ва инкишофи нутқи кӯдак» усулҳои муосири таълим, аз ҷумла усули фаъоли таълим (усули интерактивӣ) ва истифодаи он дар машғулиятҳои санъати тасвирӣ, суробсозӣ таълими фан ба назар гирифта шудааст.</p> <p>Мазмуну мундариҷаи барнома дар асоси тадқиқотҳои илмӣ ба сомон расидаи соҳа ва таҷрибаи илмию амалии макотиби олию</p>
------------------------------	---

	миёна сохта шуда, дар заминаи талаботҳои муосири маърифатӣ педагогӣ таҳия гардидааст.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<ul style="list-style-type: none"> • фаҳмиши амиқ, моҳияти дақиқи усулҳои таълим; • мантиқан дуруст ба роҳ мондани истифодаи усулҳои таълим; • Чудо намудани ҷанбаҳои асосӣ, маънидод, исбот ва таҳлилҳо; • омӯхтани мавод дар бораи муҳимтарин усулҳои муосири таълим; • тайёрӣ ба машғулиятҳои аудиторӣ ва амалӣ; • омодагӣ ба тачрибаомӯзӣ ва кори мустақилона таҳти роҳнамоии омӯзгор (КМДРО); • таҳия намудани рефератҳо, маърузаҳо, гузориш ва презентатсияҳо; • иҷрои супоришҳои эҷодӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯёне, ки фанни мазкурро аз худ кардаанд, бояд:</p> <p>Донанд</p> <ul style="list-style-type: none"> - тарзи дурусти истифодаи методҳои таълимро, ки баробитаи касбӣ хос мебошанд; - ҳадди кифоя аз бар намудани усулҳои гуногуни таълимро; - тарзу усулҳои асосии дарс доданро; - тарзу усулҳои муосири таълимро бо истифодаи воситаи техникӣ. <p>б) тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - маҳорату малакаи дарс доданро; - маҳорати муносибати фардӣ бо ҳар як хонандаро; - ба таври кофӣ донишҷӯро роҳу усулҳои фаҳмондадиҳиро; - фаҳмиши дурусти масъалагузориро. <p>в) аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - моҳияти фанро; - номгӯи маводҳоро, ки доир ба ин фан нашр шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии ин фанро. <p>г) малакаи пайдо кунанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - қобилияти таҳлил намоемо аз худ намоянд; - таҳқиқоти назариявӣ ва тачрибавиро истифода бурда тавонанд; - бо ҳамтоёни худ ба рои ҳамкорӣ кардан омода шаванд. - тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳо (иттилоот)-ро аз худ намоянд ва бо компютер ҳамчун воситаи идоракунии иттилоот коркарда тавонанд; - барои гирифтани иттилоот аз шабакаҳои глобалии интернетӣ коркардан қобилият дошта бошанд. - аз санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ истифода бурданро омӯзанд; - мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда хулосаи заруриро бароранд; - истифодаи компютер, проектор ва дар шабакаи интернет коркарда тавонанд.

Номгӯибоб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> • Усули таълими фанни методикаи «Хониши ифоданок ва инкишофи нутқи кӯдак» ва асосҳои назариявии он • Аз таърихи таълими адабиёти тоҷик • Методҳои таълими инкишофи нутқ ва таснифоти онҳо • Роҳу усулҳои таҳлил ва тафсири осори бадеӣ • Таълими нақшоварӣ, нақлнамоӣ, • Таълими сабк ва методҳои жанри адабӣ • Тарзу усули гузаронидани қорҳои мустақилона
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, табло, анора ва овозаҳо
Шаклҳои назорати қорӣ	Натиҷаи иҷрои саволу супоришҳо, суҳбати инфиродӣ
Шакли натиҷаи иҷроии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ), шифоҳӣ, хаттӣ

2.1.11. Назария ва методикаи таълими суруд ва мусиқӣ

Тавсифи муҳтасари фан	<p>Фанни «Назария ва методикаи таълими суруд ва мусиқӣ» барои тайёр кардани мутахассисони ояндаи соҳаи омӯзгорӣ, махсусан, омӯзгори синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, инчунин мушовирони муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, омӯзгори марказҳои рушди кӯдакон пешбинӣ шудааст.</p> <p>Инчунин тарзи бо хонандагон муносибати дуруст барқарор кардан, дар онҳо шавқу ҳаваси мусиқии шиносиро бедор кардан ва инкишоф додани ҳисси зебои парастӣ ва сурудхонии онҳо мусоидат менамояд.</p> <p>Таълим ва омӯзиши фанни «Назария ва методикаи таълими суруд ва мусиқӣ» вазифадор аст, ки донишҷӯро тамоили касбӣ диҳад. Омӯзиши фан ба ташаккули салоҳияти касбии омӯзгорон ва мушовирони муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ мусоидат карда, шогирдонро дар давраи фаъолияти мустақилонаи қорӣ эҷодии омӯзгорӣ аз нигоҳи баҳогузори объективӣ мусаллаҳ менамояд.</p> <p>Раванди таълими фан дар шаклҳои лексияҳо, машғулиятҳои амалӣ, иҷрои қорҳои мустақилона навиштани қорҳои курсӣ, рефератҳо, рисолаи хатм, тақризҳо ва ғайра амалӣ мегардад. Донишҷӯён тавассути лексияҳо донишҳои назариявии худро мукамал менамоянд ва тадриҷан ба таҳлили мустақилонаи баҳогузори омода мешаванд.</p>
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, қорҳои мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<ul style="list-style-type: none"> - дарку фаҳмиши амиқ ва моҳияти суруду мусиқӣ ва усулҳои таълими суруду мусиқӣ дар синфҳои ибтидоӣ; - мантиқан дуруст ба роҳ мондани раванди таълими суруду мусиқӣ; - маҳорату малақаҳои дарки овоз, мусиқӣ ва сарфаҳм рафтан ба мафҳумҳои асосии соҳаи мусиқӣ.

<p>Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд</p>	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро азхуд кардаанд, бояд:</p> <p>а) бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мафҳумҳои асосии фанни «Назария ва методикаи таълими суруду мусиқӣ», вазифаи курси мазкур, алоқаи «Назария ва методикаи таълими суруду мусиқӣ» бо фанҳои дигарро; - принсипҳои таълими «Назария ва методикаи таълими суруду мусиқӣ», шаклҳои ташкили машғулиятҳои «Назария ва методикаи таълими суруду мусиқӣ»-ро; - усулҳои баррасии шаклҳои дигари кор – тарзи истифодаи барномаи таълим ва китобҳои дарсии «Назария ва методикаи таълими суруду мусиқӣ», аёният, технологияи муосири информатсиониро ҳангоми таълими суруду мусиқӣ; - шаклҳои тартиб кардан ва мавридҳои истифода қарор додани таблитсаҳо презентатсияҳо ва дигар воситаҳои аёни дар дарсҳои суруду мусиқӣ дар синфҳои ибтидоӣ; - дар бораи роҳи усулҳои гуногуни ба хонандагони хурдсол таълим додани суруду мусиқӣ. <p>б) бояд тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - донишҳои назариявии худро дар амал тадбиқ намуданро; - роҳи сулҳои ташкили гузаронидани дарсро; - истифодаи методҳои гуногуни таълими суруду мусикиро; - тартиб додан, таҳлил намудан ва истифода бурдани воситаҳои аёниро вобаста ба мавзӯи дарс; - баҳогузорӣ ба дониш, маҳорат ва малакаҳои дарку сурудани мусикиро; <p>в) аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мафҳум ва истилоҳоти фанни мазкурро; - мавзӯҳои дарсӣ ва берун аз дарсии ин фанро; - масъалаҳои мубрам ва асосии фанро. <p>г) малака пайдо намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дарки суруду мусиқӣ; - мустақилона дарс додан; - таҳия намудани нақшаҳои равандаи таълим; - истифодаи асбобҳои мусиқӣ.
<p>Номгӯи боб/мавзӯҳои фан</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Мақсад ва вазифаҳои омӯзиши фанни таълимӣ. • Мафҳумҳои асосии фанни таълимӣ. • Сохтори дарси муосири суруду мусиқӣ. • Таҳлил ва баҳогузорӣ ба маҳорату малакаҳои хонандагон. • Таҳлил ва баҳогузори дарси суруду мусиқӣ.
<p>Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан</p>	<p>Маводҳои таълимӣ, асбобҳои мусиқӣ (рубоб, фортепиано), компютер, проектор, тахтаи электронӣ.</p>
<p>Шаклҳои назорати чорӣ</p>	<p>Натиҷаи иҷрои саволу супоришҳо, суҳбати инфиродӣ</p>
<p>Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан</p>	<p>Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ), шифоҳӣ, хаттӣ</p>

2.1.12. Физиологияи синнусолӣ ва гигиенаи мактабӣ

<p>Тавсифи мухтасари фан</p>	<p>Физиологияи синнусолӣ қонуниятҳои ташаккул ва инкишофи вазифаҳои физиологии организмро дар давоми тамоми умр аз бордоршавӣ то охири умр меомӯзад.</p> <p>Физиологияи синну сол дар инкишофи индивидуалӣ ва ё</p>
-------------------------------------	---

	<p>онтогенез (онто – ягона, генезис – инкишоф)-итаҳаввуливазифаҳоро меомӯзад, муносибатҳои мутақобилаи ҷараёнҳои физиологӣ ва иртиботи сабаби байни онҳоро ошкор мекунад. Ба вазифаи гигиенаи мактабӣ, пеш аз ҳама, омӯзиши шароити ҳаёт, меҳнат, истироҳати одамон барои нигоҳ доштан, мустаҳкам намудани саломатӣ, ҳифз намудан аз бемориҳои гуногун дохил мешавад.</p>
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ,
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯён зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбад, инҳоянд:	<ul style="list-style-type: none"> - қобилияти таҳлилнамоиро аз худ мекунад; - таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда метавонад; - бо ҳамтоёни худ барои ҳамкорӣ кардан омода аст; - тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳо (иттилоот)-ро аз худ кардааст ва бо компютер ҳамчун ба воситаи идоракунии иттилоот кор карда метавонад;
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Ҳангоми омӯзиши фанни мазкур вазифа гузошта мешавад, ки донишҷӯён бояд чунин салоҳиятҳои касбиро соҳиб шаванд:</p> <p>а) Бояд донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> -аҳамияти шахсӣ (фардӣ) ва иҷтимоии касби худро дуруст дарк намояд; - вазифаҳои фанҳои анатомия, физиология ва гигиенаи инсонро донанд; - давраҳои асосии инкишофи бадани одам; - сохт, таркиб ва вазифаҳои қисмҳои системаи асаб, нафаскаши, ихроҷ, ҳазми хурук, мубодилаи моддаҳо, ғадудҳои тарашуҳи дохили, хун, дил ва рағҳоро донанд; - истифодаи маълумотҳо дар тиб, - сохт, таркиб ва вазифаҳои қисмҳои скелет ва мушакҳоро донанд; - гигиенаи истеъмоли ғизои мактаббачгон; - талаботи гигиени ба ҷойгиршавии замин, мактаб ва нуқтаҳои санитарӣ - техники дар он; <p>б) Бояд тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ассимилятсия ва диссимилятсияро фарқ карда тавонанд; - дар ҳаёт ба қойдаҳои гигиениии либос ва пойафзол риоя карда тавонанд; - оид ба сохт, функсия ва гигиенаи узвҳои сома, мувозинат, ҳиссиёти мушак, ломиса, шомма маълумот дода тавонанд; - оид ба сохт, функсияҳои узвҳои дохили; дил, шушҳо,

	<p>гурдаҳо, меъда, рӯдаҳо, ғадудҳои тарашуҳи дохили ва мағзи сар маълумот дода тавонад;</p> <p>в) Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - луғати истилоҳи фанни мазкурро; - номгуи мақолаҳоеро, ки доир ба анатомия ва физиология нашр шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз анатомия ва физиология таҳия шудааст;
Номгуи боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> - Мақсад ва вазифаҳои фанни анатомия ва физиологияи синну соли вагиенаи мактаби. - Давраҳои асосии инкишофи анатомия, физиологияи синну сол ва гигиенаи мактаби. - Қонунҳои умумии сабзиш ва инкишофи организми кӯдакон ва наврасон. Қонунҳои умумии сабзиш ва инкишофи организми кӯдакон ва наврасон. - Организм воҳиди ҷудонашаванда аст. Зинҳои ташакули организми зинда. - Таъсири шароити ҳайёт, қаду қомат ва инкишофи антропометри барои муайянкунии ченаки либосҳо, пойафзол, таҷҳизоти таълимӣ, варзишии лозима барои хонандагони синну соли гуногун.
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	ТИК, синфхонаи мултимеди
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ)

2.1.13. Асосҳои назариявӣ ва методикаи фаъолияти тасвирӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Таълими фанни «Асосҳои назариявӣ ва методикаи фаъолияти тасвирӣ» ба масъалаҳои асосии роҳи усулҳои таълими фанни забони тоҷикӣ дар кӯдакистон бахшидашудааст. Ҳадафи асосии фан тайёр намудани мутахассисони касбӣ дар шӯъбаҳои фосилавӣ барои муассисаҳои томактабӣ аст. Дар барнома метод ва усулҳои таълими асосҳои санъати тасвирӣ, истифодаи усулҳои муосири таълим, аз ҷумла усули фаъоли таълим (усули интерактивӣ) дар дарс ва технологияи таълими фан мебошад.</p> <p>Мазмуну мундариҷаи барнома дар асоси татқиқотҳои илмӣ ба сомон расидаи соҳа ва таҷрибаи илмию амалии макотиби олию миёна сохта шуда, дар заминаи талаботҳои муосири маърифатӣ педагогӣ таҳия гардидааст.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Тоҷикӣ
Салохиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<ul style="list-style-type: none"> • фаҳмиши амиқ, моҳияти дақиқи усулҳои таълим; • мантиқан дуруст ба роҳ мондани истифодаи усулҳои таълим; • Ҷудо намудани ҷанбаҳои асосӣ, маънидод, исбот ва таҳлилҳо қарда тавонида. • омӯхтани мавод дар бораи муҳимтарин усулҳои муосири

	<p>таълим;</p> <ul style="list-style-type: none"> • тайёрӣ ба машғулиятҳои аудиторӣ ва амалӣ; • омодагӣ ба таҷрибаомӯзӣ ва кори мустақилона таҳти роҳнамоии омӯзгор (КМДРО); • таҳия намудани рефератҳо, маърӯзаҳо, гузориш ва презентатсияҳо; • иҷрои супоришҳои эҷодӣ
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардаанд, бояд:</p> <p>Донанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тарзи дурусти истифодаи методҳои таълимро; - ҳадди кифоя аз бар намудани усулҳои гуногуни таълимро; - тарзу усулҳои асосии дарс доданро; - тарзу усулҳои муосири таълимро бо истифодаи воситаи техникӣ. <p>б) бояд тавонанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - маҳоратумалакаи дарс доданро; - маҳорати муносибати фардӣ бо ҳар як кӯдакро; - ба таври кофидонистани роҳу усулҳои фаҳмонда диҳиро; - фаҳмиши дурусти масъалагузориро. <p>в) аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - номгӯи маводҳоеро, ки доир ба ин фан нашр шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии ин фанро. <p>г) малака пайдо кунанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - қобилияти таҳлил намоиро аз худ намоянд; - таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда тавонанд; - тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳоро оид ба фан; - барои гирифтани иттилоот аз шабакаҳои глобалии интернетӣ коркарданро қобилиятдошта бошанд. - аз санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ истифода бурданро омӯзанд. - мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда хулосаи заруриро бароранд; - истифодаи компютер, проектор ва дар шабакаи интернет кор карда тавонанд.
Номгӯибоб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> • Предмет, вазифа ва мақсади курси методикаи таълими асосҳои санъати тасвирӣ • Принципҳои таълим • Хелҳо (типҳо)-и машғулиятҳои асосҳои санъати тасвирӣ • Вазифа ва мақсади таълими расмкашӣ • Таълими суробсозӣ • Вазифа ва мақсади таълими тартибдиҳӣ • Вазифа ва мақсади таълими фасли гулмонӣ
Васоити таълимӣ ватаъминотитехникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ, таблоитсаҳо
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Натиҷаи иҷрои саволу супоришҳо, сухбати инфиродӣ
Шакли натиҷаи ниҳони таълими фан арзебин	Имтиҳон (тестӣ-компютерӣ), шифоҳӣ, хатӣ

2.1.14. Методикаи корҳои тарбиявӣ

Тавсифи мухтасари фан	<i>Методикаи корҳои тарбиявӣ</i> –ба омӯзгорони оянда, ки дар муассисаҳои томактабӣ фаъолият менамоянд, дар бораи пешбурди корҳои тарбиявӣ бо кӯдакони синни томактабӣ маълумотҳои заруриро пешниҳод менамояд. Хусусан дар тарбияи кӯдакон, наврасон ва ҷавонон.
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни аз худ намоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<p>-асосҳои илмӣ ва назариявии тарбия мактабҳои таҳсилоти томактабӣ мувофиқи тараққиёт ва тақдирҳои соҳаи маориф дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.</p> <p>-мазмун, принсип ва унсурҳои асосии тарбия дар асоси «Концепсияи миллии тарбия».</p> <p>-муносибати педагогӣ, таъсиррасонии педагогӣ, худтанзимшавии вазъияти руҳии тарбиятгар дар ҷараёни таълим.</p> <p>-инкишоф додан ва мустаҳкам кардани малакаҳои ташкилии корҳои тарбиявӣ.</p> <p>-тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳоро аз худ кунанд ва бо компютер кор карда метавонанд;</p>
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд: донанд</p> <ul style="list-style-type: none"> - мақсад, вазифа, хусусият, методология ва қисмҳои таркибии назарияи тарбияро донанд; - моҳият ва мазмуни раванди тарбияро - шахсияти кӯдак-объект ва субъекти тарбия, ихтилофнокӣ ва принсипи ягонагии раванди педагогӣ; - тарбия дар соҳти ягонагии раванди педагогӣ. Хусусиятҳои хоси тарбия ва худ хос, қувваҳои ҳаракатдиҳандаи он.-Тарбия ҳамчун система; - моҳияти муносибати системанокӣ дар тарбияро; - таркибу сохт ва раванди тарбия ва робитаи байни онҳо; - мазмун ва манбаҳои тарбияро донанд; <p>Аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> -луғату истилоҳоти фанни мазкурро; -номгӯи мақолаҳои, ки доир ба ин фан доир шудааст; -номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; -номгӯи мавзӯҳои асосии фанро.

	<p>Малака пайдонамоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> -омӯзиши вазифаҳои маъмурияти муассисаи томактабӣ, мураббӣён ва дигар шахсоне, ки дар ташкил кардану гузаронидани корҳои тарбиявӣ саҳм доранд. -ҳосил намудани маълумотҳои зарурӣ оид ба ташкил намудани корҳои тарбиявӣ берун аз муассисавӣ. - роҳҳои ҳамкориҳои оила, муассисаи томактабӣ ва аҳли ҷомеа дар тарбияи кӯдакони хурдсол. -аз уҳдаи мустақилонадарс додан бароянд; - аз уҳдаи таҳия намудани нақшаи тақвими ванақшаи дарс бароянд; - аз мақолаҳои тарбиявӣ, монографияву тадқиқоти дигари тарбиявӣ роҷеъ ба ихтисос мустақилона истифодабаранд;
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> - Таърихи пайдоиши мухтасари фани назарияи тарбия - Раванди тарбия. Моҳият ва мазмуни раванди тарбия - Принсипҳои тарбия - Системаи методҳои тарбия
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2. МОДУЛИ ФАНҲОИ ТАХАССУСӢ

2.2.1. Забони адабии ҳозираи тоҷик

Тавсифи мухтасари фан	<p>Фанни «Забони адабии ҳозираи тоҷик» (фонетика) барои тайёр намудани мутахассисони ояндаи соҳаи омӯзгорӣ, махсусан муаллимони забон ва адабиёти тоҷик, инчунин барои тайёр намудани мутахассисони соҳаи рӯзноманигориву ровиёни каломӣ бадеъ, тарҷумонҳо ва забоншиносони оянда пешбинӣ шудааст.</p> <p>Фанни «Забони адабии ҳозираи тоҷик» (фонетика) барои тайёр намудани мутахассисони ояндаи соҳаи омӯзгорӣ, махсусан муаллимони забон ва адабиёти тоҷик, инчунин барои тайёр намудани мутахассисони соҳаи рӯзноманигориву ровиёни каломӣ бадеъ, тарҷумонҳо ва забоншиносони оянда пешбинӣ шудааст.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯӣ зимни азхудкунии фанни мазкур	<ul style="list-style-type: none"> - забоншиносии типологӣ аз бахшҳои дигари монанд фарқ карда тавонад; - доир ба масъалаҳои мубрами ин фан фикри худро баён карда

ташаккул бояд ёбанд.	тавонад; - маҳорати мустақилона кор кардан бо адабиёти илмӣ-таълимӣ, бо манбаъҳои хаттӣ ва маводи тадқиқотӣ доир ба мавзӯҳои мушаххас.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд.	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд Донад: <ul style="list-style-type: none"> ● фарқи типологияи забоншиносӣ аз забоншиносии муқоисавӣ – таърихӣ; ● хусусияти типологии забонҳои флективӣ, агглютинативӣ, решагӣ ва инкорпоративӣ; ● типологияи қабати овозии забонҳо; ● типологияи қабати морфологии забонҳо; ● типологияи қабати синтаксиси забонҳо. Тавонад : <ul style="list-style-type: none"> ● фарқ кардани хусусиятҳои типологии забони тоҷикӣ ва забони омӯхташаванда; ● фарқ карда тавонистани истилоҳот ва мафҳумҳои забоншиносии типологӣ; ● хулосабарорӣ ва натиҷагирӣ аз мавзӯҳои баррасишуда. Аз худ намояд: -малакаи таҳлилқуниро; -малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва амалияи типологиро; -малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.
Номгӯии боб/мавзӯҳои фан	-шарҳи мазмуни мафҳуми истилоҳҳои асосии илми назарияи забон аз ҷумла бахши морфология; - маълумот оид ба мавзӯи омӯзиши морфология; - шарҳи истилоҳоти асосии морфология; - шарҳи осори илмии забоншиносони тоҷик оид ба мавзӯҳои муногуни морфологи; - шарҳи батафсиلى мавзӯҳои муҳими бахши морфология
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, пректор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати чорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.2. Амалияи нутқи шифоҳӣ ва хаттии забони русӣ

Тавсифи мухтасари фан	Барои омузиши забони русӣ чор маҳоратро аз худ намудан зарур аст: суҳбат кардан, навиштан, шунидан ва хондан. Аз ин чор маҳорат маҳоратҳои гуфторӣ ва навишторӣ аҳамияти бештар дорад. Зеро он чизе ки дар гуфтор истифода мешавад дар навиштан истифода намешавад ва баръакс.
Намуди машғулиятҳо	Амалӣ, КМРО, КМД
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ, русӣ
Салощиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни	- озодона суҳбат намудан, фаҳмидани сухани шахси

<p>азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд</p>	<p>муқобил, ҷобачогузори дурусти калимаҳо аз ҷиҳати грамматикӣ ва аз худ намудани замонҳои феълӣ</p> <p>- дуруст навиштан ва дарки фарқияти навишторӣ аз хониши калима.</p> <p>-</p>
<p>Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд</p>	<p>Дар раванди тадриси фанни “асосҳои нутқи шифоҳӣ ва навиштории забони русӣ” чунин натиҷаҳо ба даст меоянд:</p> <p>Дар раванди таълим донишҷӯ маҳоратҳои ҷоргонаи забонро аз худ менамояд. Ин маҳоратҳо имконият фароҳам меорад, ки донишҷӯ бо соҳибзабонон озодона суҳбат намояд.</p> <p>Маҳоратҳои ҷоргонаи забони русӣ аз ин қабиланд: хондан, шунидан, навиштан ва суҳбат кардан.</p> <p>- Маҳорати хондан: меъёри аз худ намудани ин маҳорат дар он зоҳир мегардад, ки донишҷӯ матнҳои русиро дуруст хонад ва маънои онҳоро дарк намояд. Дар натиҷаи аз худ намудани ин маҳорат донишҷӯён метавонанд ҳарфҳо ва калимаҳоро бо задаҳояшон дуруст талаффуз кунанд.</p> <p>- Маҳорати шунидан: меъёри аз худ намудани ин маҳорат дар он зоҳир мегардад, ки донишҷӯ он чизро ки бо забони русӣ гуфта мешавад дарк намояд. Ҳадафи аз худ намудани ин маҳорат ин аст, ки донишҷӯ ном ва овозҳои ҳарфҳои забони русиро бо фарқиатҳои онҳо шиносад. Махсусан ҳарфҳои, ки эквиваленти он дар забони тоҷикӣ вуҷуд надорад, масалан “th” (that, think). Барои аз худ намудани ин маҳорат нахуст муаллим ҳарф ва калимаҳоро мехонад ва аз донишҷӯён талаб мекунад, ки ба ин калимаҳо нигоҳ кунанд, то ин ки гушҳояшон одат кунанд. Сипас аз донишҷӯён талаб мекунад, ки баъди ӯ такрор кунанд.</p> <p>- Маҳорати навиштан: меъёри аз худ намудани ин маҳорат дар он зоҳир мегардад, ки донишҷӯ тавонад дуруст нависад, то ин ки соҳибзабонон навиштаи ӯро дуруст хонда тавонанд. Дар натиҷаи аз худ намудани ин маҳорат донишҷӯ метавонад фарқиати навиштории калимаро аз хониши он дарк намояд. Барои аз худ намудани ин маҳорат донишҷӯ нахуст аз навиштани калимаҳои оғоз мекунад, ки ӯро ихота намудаанд, масалан: хона, падар, модар, бародар, донишгоҳ, китоб дафтар ва ғ.</p> <p>- Маҳорати суҳбат кардан: меъёри аз худ намудани ин маҳорат дар он зоҳир мегардад, ки донишҷӯ тавонад бо соҳибзабонон озодона суҳбат намояд. Дар натиҷаи аз худ намудани ин маҳорат донишҷӯ метавонад се маҳорати дар боло зикргардида ро амалан истифода намояд. Барои аз худ намудани ин</p>

	маҳорат донишҷӯ нахуст дар бораи худ, оила, дустон, синну сол, ҳаҷм, ранг ва ғ. нақл карданро ёд мегирад. Ҳамчунин дар ин раванд донишҷӯ аз руи қоида пайдарпай омадани аъзоҳои ҷумларо ёд мегирад.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	- маълумоти умумӣ дар бораи забони русӣ - алифбои забони русӣ - фонетика - мо забони хоричӣ меомузем - рӯзи кори муҳандис - дусти ман духтури кудакона аст - охири ҳафтаи ман - оилаи дусти ман - хонаи хоҳари ман
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати чорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2.3. Фонетикаи назариявии забони русӣ

Тавсифи мухтасари фан	Фонетикаи назариявӣ барои тайёр намудани мутахассисони ояндаи соҳаи омӯзгорӣ ва таҷумонӣ пешбинӣ шудааст. Фанни «Фонетикаи назариявӣ» ба гурӯҳи фанҳои ҳатмии бахши фанҳои тахассусӣ дохил мешавад.
Намуди машғулиятҳо	Амалӣ, КМРО, КМД
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ, русӣ
Саломатӣ, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд меёбанд	- фаҳмиши амиқи моҳияти дақиқи забонамӯзӣ; - мантиқан коркарди иттилоот бо забони русӣ; - ҷудо намудани ҷанбаҳои асосии маънидор бо исбот ва таҳлилҳо; - маҳорати ҷудо кардани иттилооти ғоиданоки илмӣ-техникӣ аз китобхонаи электронӣ, шабакаи Интернет - қобилияти таҳлилнамоиро аз худ мекунад; - таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда метавонад; - бо ҳамтоёни худ барои ҳамкорӣ кардан омода аст; - тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳо (иттилоот)-ро аз худ кардааст ва бо компютер ҳамчун ба воситаи идоракунии иттилоот кор карда метавонад; - барои гирифтани иттилоот аз шабақаҳои глобалии интернетӣ кор кардан қобилият дорад; - аз санадҳои меъёрӣ- ҳуқуқӣ истифода бурданро омӯхтааст;

	- аҳамияти иҷтимоии касби ояндаи худро медонад ва барои татбиқи фаъолияти касбӣ ҳавасманд аст.
Натиҷаҳои таълими, кнзтадриси фанбадастмеоянд	<p>Дар натиҷаи омӯзиши фанни «Фонетикаи назариявии забони русӣ» донишҷӯён бояд аз уҳдаи талаффузи дурусти ҳарфҳо, калимаҳо бароянд, қоида ва меъёрҳои нутқи шифоҳии забони русӣ, инчунин дар нутқи гуфтугӯии забони русӣ малака пайдо намоянд; ба стратегияи қабул, таҳлил ва таҳияи матнҳои шифоҳӣ ва хаттӣ соҳиб шаванд; усулҳои кори мустақилонаро бо маводҳои лексикӣ, грамматикӣ, фонетикӣ бо истифодаи адабиёти илмӣ, методӣ ва таълимӣ доништа, дар сатҳи касбӣ забони англисиро донанд. Низом ва сохтори забон ва воҳидҳои забонӣ, маводи луғавӣ ва грамматикӣ мавзӯҳои омӯхташаванда, рушди малакаю маҳорати қабул, ҳифз ва дар хотир нигоҳдории маводҳои овозӣ, тафовути забон аз шаклҳои дигари мушоират, хусусиятҳои умумии забони инсон, моҳият ва табиати забон, қонуниятҳои инкишофи забонро аз бар намоянд.</p> <p>Ҳадафи асосии курси фонетикаи назариявии забони русӣ ба он равона карда шудааст, ки тавассути машғулиятҳои назарӣ амалӣ ва корҳои мустақилона донишҷӯён доир ба қонуниятҳои асосии ташаккули забони русӣ тасаввурот пайдо намуда, савияи дониши русии донишҷӯёнро бойю ғанӣ мегардад ва ҳамзамон шавқу ҳаваси донишҷӯён нисбати фанни забонҳои хориҷӣ бедор карда шавад.</p> <ul style="list-style-type: none"> - омӯхтани ибораю калимаҳо, ташаккули малакаҳои гуфтугӯии шифоҳӣ ва имлои хаттӣ; - омӯзондани мавзӯҳои матнҳои мухталиф аз он ҷумла сиёсӣ, фарҳангӣ, иқтисодӣ ва амсоли инҳо; - шинос намудани тарз ва усули хониш, ки дар заминаи матнҳои гуногун бо дарбаргирии овоз ва ҳарфҳои забони русиро қоидаи хониш тасвиф мекунад.
Номгӯибоб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> - алифбои забони русӣ - фонетикаи чист - Фонемаи чист - Хичои чист - Асемиясия ва ҳелҳои он - зада - оҳанг
Васоити таълимӣ ватаъминотитехникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати чорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли натиҷаҳои таълими арзебии фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2.4. Фонетикаи амалӣ

Тавсифи мухтасари фан	Фонетикаи амалӣ барои тайёр намудани мутахасисони ояндаи соҳаи омӯзгорӣ ва тачумонӣ пешбинӣ шудааст. Фанни «Фонетикаи амалӣ» ба гурӯҳи фанҳои ҳатмии баҳши фанҳои таҳассусӣ дохил мешавад.
Намуди машғулиятҳо	Амалӣ, КМРО, КМД
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ, русӣ
Саломатӣ, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд меёбанд	<ul style="list-style-type: none"> - фаҳмиши амиқи моҳияти дақиқи забонамӯзӣ; - мантиқан коркарди иттилоот бо забони русӣ; - чудо намудани ҷанбаҳои асосии маънидор бо исбот ва таҳлилҳо; - маҳорати чудо кардани иттилооти ғоиданоки илмӣ-техникӣ аз китобхонаи электронӣ, шабакаи Интернет - қобилияти таҳлилнамоиро аз худ мекунад; - таҳқиқоти назариявӣ ва тачрибавиро истифода бурда метавонад; - бо ҳамтоёни худ барои ҳамкорӣ кардан омода аст; - тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳо (иттилоот)-ро аз худ кардааст ва бо компютер ҳамчун ба воситаи идоракунии иттилоот кор карда метавонад; - барои гирифтани иттилоот аз шабакаҳои глобалии интернетӣ кор кардан қобилият дорад; - аз санадҳои меъёрӣ- ҳуқуқӣ истифода бурданро омӯхтааст; - аҳамияти иҷтимоии касби ояндаи худро медонад ва барои татбиқи фаъолияти касбӣ ҳавасманд аст.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Дар натиҷаи омӯзиши фанни «Фонетикаи амалии забони русӣ» донишҷӯён бояд аз уҳдаи талаффузи дурусти ҳарфҳо, калимаҳо бароянд, қоида ва меъёрҳои нутқи шифоҳии забони русӣ, инчунин дар нутқи гуфтугӯии забони русӣ малака пайдо намоянд; ба стратегияи қабул, таҳлил ва таҳияи матнҳои шифоҳӣ ва хаттӣ соҳиб шаванд; усулҳои кори мустақилонаро бо маводҳои лексикӣ, грамматикӣ, фонетикӣ бо истифодаи адабиёти илмӣ, методӣ ва таълимӣ доништа, дар сатҳи касбӣ забони англисиро донанд. Низом ва сохтори забон ва воҳидҳои забонӣ, маводи луғавӣ ва грамматикӣ мавзӯҳои омӯхташаванда, рушди малакаю маҳорати қабул, ҳифз ва дар хотир нигоҳдории маводҳои овозӣ, тафовути забон аз шаклҳои дигари мушоират, хусусиятҳои умумии забони инсон, моҳият ва табиати забон, қонуниятҳои инкишофи забонро аз бар намоянд.</p> <p>Ҳадафи асосии курси фонетикаи амалии забони русӣ ба он равона карда шудааст, ки тавассути машғулиятҳои назарӣ амалӣ ва корҳои мустақилона донишҷӯён доир ба қонуниятҳои асосии ташаккули забони русӣ тасаввурот пайдо намуда, савияи дониши русии донишҷӯёнро бойю ғанӣ мегардад ва ҳамзамон шавқу ҳаваси донишҷӯён нисбати фанни забонҳои хориҷӣ бедор карда шавад.</p> <ul style="list-style-type: none"> - омӯхтани ибораю калимаҳо, ташаккули

	<p>малакаҳои гуфтугӯи шифоҳӣ ва имлои хаттӣ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - омӯзондани мавзӯёти матнҳои мухталиф аз он ҷумла сиёсӣ, фарҳангӣ, иқтисодӣ ва амсоли инҳо; - шинос намудани тарз ва усули хониш, ки дар заминаи матнҳои гуногун бо дарбаргирии овоз ва ҳарфҳои забони русиро қоидаи хониш тасвиф мекунад.
Номгӯибоб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> - алифбои забони русӣ - фонетикаи русӣ - Фонемаи русӣ - Ҳичои русӣ - Асемиясия ва ҳелҳои он - зада - оҳанг
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли натиҷаҳои таълими фан арзёбии	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2.5. Грамматикаи амалӣ

Тавсифи мухтасари фан	Грамматикаи амалӣ- таҳлили морфологӣ ва синтаксисии ҷумлаҳои забони русӣ ва тоҷикӣ, қори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгори забони тоҷикӣ ва русӣ
Намуди машғулиятҳо	қори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	Забони русӣ, тоҷикӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<p>Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд:</p> <p>Таҳлили морфологияи ҷумлаҳо, ҳиссаҳои нутқ исм, сифат, феъл зарф, шумора, ҷонишин</p> <p>Таҳлили синтаксисӣ- ҷумлаи русӣ чист? Ҷумлаҳои сода, дутаркиба, нопурра, яктаркиба, мураккаб, бешахс</p> <p>Тарзи саволгузорӣ, саволҳои умумӣ ва ғайра.</p>
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Донишҷӯ бояд донад:</p> <p>Дар муқоисаи пешниҳод намудани маълумот оид ба ҳиссаҳои нутқи забони русӣ,</p> <p>Маълумот додан дар бораи фикру ақидаҳои забоншиносон оид ба ҳиссаҳои нутқ</p> <p>Таҳлил намудани ҷумлаҳо дар рафти дарсҳои амалӣ</p> <p>Баррасӣ намудани масъалаҳои, ки мубрами илмӣ- забоншиносӣ</p>

Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Қисми грамматика ва падидаҳои лингвистии он 1. Грамматика ва калимасозӣ 2. Сохтори фонологӣ, лексикӣ ва парадигмаи забон 3. Сатҳи лингвистии он
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, айёниятҳои видеовизуалӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Тестҳои электронӣ, пурсиши шифоҳӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълимии фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ), пурсиши шифоҳӣ

2.2.6. Типологияи муқоисавӣ

Тавсифи мухтасари фан	Фанни мазкур донишҷӯёнро бо паҳлуҳои асосии омӯзиши муқоисавии забонҳо, махсусан, омӯзиши муқоисавӣ- типологияи забонҳо дар рафти дарсҳои назариявӣ амалӣ ва иҷрои корҳои мустақилона шинос менамояд. Омӯзиши амиқ ва дурусти мавзӯҳои пешбинишудаи фанни « Типологияи муқоисавӣ » донишҷӯи забоншиносии донишҷӯёнро боло бурда, имкон медиҳад, ки онҳо дар баробари фаъолияти омӯзгорӣ ва тарҷумонӣ ҳамчун забоншиноси касбӣ ба воя расанд ва умумияту фарқияти забони модарӣ ва забонҳои омӯхташавандаро муайян намоянд.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯӣ зимни азхудкунии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд.	- забоншиносии типологӣ аз бахшҳои дигари монанд фарқ карда тавонад; - доир ба масъалаҳои мубрами ин фан фикри худро баён карда тавонад; - маҳорати мустақилона кор кардан бо адабиёти илмӣ-таълимӣ, бо манбаъҳои хаттӣ ва маводи тадқиқотӣ доир ба мавзӯҳои мушаххас.
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд.	Донишҷӯе, ки фанни мазкурро аз худ кардааст, бояд Донад : <ul style="list-style-type: none"> ● фарқи типологияи забоншиносӣ аз забоншиносии муқоисавӣ – таърихӣ; ● хусусияти типологияи забонҳои флективӣ, агглютинативӣ, решагӣ ва инкорпоративӣ; ● типологияи қабати овозии забонҳо; ● типологияи қабати морфологияи забонҳо; ● типологияи қабати синтаксиси забонҳо. Тавонад : <ul style="list-style-type: none"> ● фарқ кардани хусусиятҳои типологияи забони тоҷикӣ ва забони омӯхташаванда; ● фарқ карда тавонистани истилоҳот ва мафҳумҳои забоншиносии типологӣ; ● хулосабарорӣ ва натиҷагирӣ аз мавзӯҳои баррасишуда. Аз худ намояд :

	<p>-малакаи таҳлилкуниро; -малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва амалияи типологиро; -малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.</p>
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<p>-Аз таърихи омӯзиши типологии забонҳо; -Типологияи қабати овозии забонҳо; -Типологияи қабати морфологии забонҳо; -Типологияи қабати синтаксиси забонҳо; -Типологияи қабати луғавии забонҳо; -Умумиятҳо (унверсалияҳо)-и забонӣ.</p>
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	Компютери фардӣ, пректор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.7. Услубшиносии забони русӣ

Тавсифи мухтасари фан	Ин фан ба таҳлили воситаҳои таъсирбахши забон ва дигар василаҳое, ки бо ин мақсад истифода мешаванд сару кор дорад.
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, машғулияти амалӣ ва КМДО
Забони таълим	Забони русӣ, тоҷикӣ ва русӣ
Салоҳиятҳое, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<ol style="list-style-type: none"> 1. Равшан сохтани характер ва таркиби дохилии чунин ҳаводиси забонӣ 2. Муайян кардани вазифаҳое, ки ин навъ воситаҳои забон аз рӯи мақсади гуфтор ва лаҳзаҳои нутқ иҷро мекунанд. 3. Дарк кардани принципҳои интиҳоби воситаҳои муайяни забон дар ҳолати мавҷуд будани воҳидҳои ҳамтодори ифодаи фикр
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>нишҷӯу ки фанни мазкурро аз худ кардааст бояд донад:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. таҳлили воситаҳои таъсирбахши забонро 2. зарурати омӯзиши услубшиносиро 3. вазифаи фанро 4. вобастагӣ услубшиносӣ бо дигар фанҳо ва вазифаҳои ҳар яке онҳоро 5. фарқияти навъҳои услубшиносӣ ва вазифаҳои онҳоро 6. муайян намудани вазифаи ин воситаҳои фасеҳ дар системаи умумии услубии ин ё он нависандаю шоир ё худ равияи адабӣ 7. равшан сохтани робитаи байни ин воситаҳо дар мавриди истифодаи бевоситаи онҳо ва мундариҷаи ғоявии асари бадеӣ

Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	Услубиёти семасиологӣ: Гурӯҳи метафорӣ Гурӯҳи метонимӣ Гурӯҳи омехта Услубиёти лексикологӣ: Вожаҳои услубӣ сабки боло Вожаҳои услуби сабки паст. Услубиёти синтаксисӣ: Эллипс, сукут, созмони апакойну , зевгма, такрор, инверсия
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникии фан	Компютери фардӣ, проектор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, сӯҳбати инфиродӣ,
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳоии таълимии фан	Имтиҳон (тестӣ компютерӣ)

2.2.8. Математика

Тавсифи мухтасари фан	Математика-яке аз фанҳои калидӣ дар ҳамаи муассисаҳои таълимӣ ба ҳисоб меравад. Аз ин рӯ лозим меояд, ки ба таълими самараноки ин фан ҷӣ дар мактабҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва ҷӣ дар Донишгоҳ, коллеҷ ва ҳунарстонҳо аҳамияти махсус дода шавад. Ин курс қисми асосии математикаи элементариро дарбар мегирад ва барои васеътар ва чуқуртар омӯхтани маводи математикӣ ба муассисаи наздик ёрии амали мерасонад
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ,
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯ зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯён зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд, инҳоянд: -фаҳмиши амиқ, моҳияти дақиқи масъалаҳои мантиқӣ; -мантиқан коркарди иттилоот бо масъалаҳои математикаи элементарӣ; -ҷудо намудани ҷанбаҳои асосӣ, маънидод, исбот ва таҳлилҳо қардан;
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	Дар натиҷаи омӯзиши фанни «Математика» донишҷӯён бояд чунин салоҳиятҳои қасбиро соҳиб шаванд: а) бояддонанд: -тарзи ҳали масъалаҳои мантиқӣ -ҳадди қифоя донишҷӯи ҷадвали зарб -тарзи ҳали муодила ва ҷор амали арифметикӣ б) бояд тавонанд: - маҳорати қидии исботқунии математикаи элементарӣ; - маҳорати босаводонаи истифодаи соҳаи фанни математика; - маҳорати тамоил ба масъалагузорӣ математикаи

	<p>элементарӣ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - дуруст дониستاني матнҳои математикӣ; - фаҳмиши дурусти масъалагузорӣ математикӣ. <p>в) аз худ намоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ҳал кардани мисолу масъалаҳои фанни мазкурро; - номгӯи маводҳои, ки доир ба ин фан нашр шудааст; - номи китобҳои дарсиеро, ки аз ин фан таҳия шудаанд; - номгӯи мавзӯҳои асосии ин фанро. <p>г) малака пайдо кунанд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - қобилияти фикри доир ба масъалаҳои мантиқӣ; - таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда тавонанд; - бо ҳамтоёни худ барои ҳамкорӣ кардан омода шаванд. - тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳо (иттилоот)-ро аз худ намоянд ва бо компютер ҳамчун воситаи идоракунии иттилоот кор карда тавонанд; - барои гирифтани иттилоот аз шабакаҳои глобалии интернетӣ кор карданро қобилият дошта бошанд. - аз санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ истифода бурданро омӯзанд. - мавзӯҳои гуногунро таҳлил карда хулосаи заруриро бароранд; - истифодаи компютер, проектор ва дар шабакаи интернет кор карда тавонанд.
<p>Номгӯи боб/мавзӯҳои фан</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ададҳои натуралӣ ва амалҳо бо онҳо - Мисолҳо бо ададҳои натуралӣ - Ҳалли мисолҳо бо ададҳои натуралӣ - Ҳалли мисолҳо бо ададҳои натуралӣ - Ададҳои сода ва таркибӣ - Мисолҳо оид ба ададҳои сода ва таркибӣ - Ҳалли мисолҳо оид ба ададҳои сода ва таркибӣ - Аломати тақсимшавии ададҳо ба 2,3,4,5,6,7,8,9.... - Аломати тақсимшавии ададҳо ба 2,5 - Аломати тақсимшавии ададҳо ба 3,4,6,7,8,9.... - Ба ҳамзарбҳои сода ҷудо кардани ададҳо - Мисолҳо ба ҳамзарбҳои сода ҷудо кардани ададҳо - КТУ (калонтарин тақсимкунандаи умумӣ) - Мисолҳо доир ба КТУ - Ҳалли мисолҳо доир ба КТУ ва ХКУ - Ҳалли мисолҳо доир ба КТУ - ХКУ (хуртарин қаратии умумӣ) - Мисолҳо доир ба ХКУ - Ҳалли мисолҳо дои ба КТУ ва ХКУ - Мафҳуми асосии каср. - Касрҳои дуруст ва нодуруст - Ҳалли мисолҳои дои ба касрҳо - Хосиятҳои асосии касрҳо. - Ихтисори касрҳо - Мисолҳо доир ба ихтисори касрҳо касрҳо - Ба махрачи умуми овардани касрҳо. - Мисолҳо доир ба махрачи умуми овардани

	касрҳо - Мисолҳо доир ба касрҳо - Муқоисаи касрҳо - Чамъ ва тарҳои касрҳои оддӣ - Мисолҳо доир ба чамъ ва тарҳи касрҳо -
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникий фан	ТИК, синфхонаи мултимеди
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳонии таълими фан	Имтиҳон (хатгӣ)

2.2.9. Хат ва имлои матни классикӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Ҷанни мазкур донишҷӯёро бо паҳлуҳои асосии омӯзиши хати классикии тоҷик дар рафти дарсҳои назариявӣ амалӣ ва иҷроӣ корҳои мустақилона шинос менамояд.</p> <p>Омӯзиши амиқ ва дурусти мавзӯҳои пешбинишудаи ҷанни «Хат ва имлои матни классикӣ» донишҷӯёро боло бурда, имкон медиҳад, ки онҳо дар баробари фаъолияти омӯзгорӣ ва тарҷумонӣ ҳамчун забоншиноси касбӣ ба воя расанд ва умумияту фарқияти забони модарӣ ва забонҳои омӯхташавандаро муайян намоянд.</p>
Намуди машғулиятҳо	Лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯӣ зимни азхудкунии ҷанни мазкур ташаккул бояд ёбанд.	<p>- Хат ва имлои матни классикӣ аз бахшҳои дигари монанд фарқ карда тавонад;</p> <p>- доир ба масъалаҳои мубрами ин ҷанни фикри худро баён карда тавонад;</p> <p>- маҳорати мустақилона кор кардан бо адабиёти илмӣ-таълимӣ, бо манбаъҳои хатгӣ ва маводи тадқиқотӣ доир ба мавзӯҳои мушаххас.</p>
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси ҷанни ба даст меоянд.	<p>Донишҷӯе, ки ҷанни мазкурро аз худ кардааст, бояд Донад:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● фарқи хат ва имлои матни классикӣ аз хатҳои дигар ● хусусияти фарқкунандаи онҳо ● тарзи навишти хати арабиасоси тоҷикӣ; ● тази дуруст хондани матнҳои классикӣ; <p>Тавонад :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● фарқ кардани хусусиятҳои хат ва имлои матни классикӣ ва забони омӯхташаванда; ● фарқ карда тавонистани ҷиҳатҳои овозии ин хат ● хулосабарорӣ ва натиҷагирӣ аз мавзӯҳои баррасишуда. <p>Аз худ намояд:</p> <p>-малакаи таҳлилкуниро;</p> <p>-малакаи таҳқиқоти назариявӣ ва амалияи забониро;</p> <p>-малакаи бо ҳамтоёни худ ҳамкорӣ карданро.</p>
Номгӯии боб/мавзӯҳои	-Аз таърихи омӯзиши хат;

фан	-тарзи навишти ҳарфҳо; -хусусияти фарқкунандаи ҳарфҳо; -тарзи хондани матнҳо; -тарзи дуруст баргардондани матнҳо:
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникий фан	Компютери фардӣ, пректор, тахтаи электронӣ
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзёбии натиҷаи ниҳони таълими фан	Имтиҳон (тести компютерӣ)

2.2.10. Табиатшиносӣ

Тавсифи мухтасари фан	<p>Табиатшиносӣ системаи илмҳо дар бораи табиат буда, ҳодисаҳо, ҷараёнҳои дар он гузаранда ва қонунҳои онро меомӯзад.</p> <p>Мафҳуми «табиатшиносӣ» аз калимаҳои «табиат» ва «дониш» гирифта шуда, маънои донишҷӯи табиатро дорад. Табиатшиносӣ дар бораи тамоми ашёи ҳодисаҳои табиат, сабабҳои тағйирёбии ва роҳҳои ҳифзи онҳо маълумот медиҳад. Табиатшиносӣ илми мустақил ва серсоҳа мебошад. Аз табиатшиносӣ илмҳои ҷудоғона ба мисли: ботаника, зоология, география, экология, химия, физика ва астрономия ба вуҷуд омадаанд. Табиатшиносӣ системаи илмҳо дар бораи табиат буда, ҳодисаҳо, ҷараёнҳои дар он гузаранда ва қонунҳои онро меомӯзад.</p> <p>Мафҳуми «табиатшиносӣ» аз калимаҳои «табиат» ва «дониш» гирифта шуда, маънои донишҷӯи табиатро дорад. Табиатшиносӣ дар бораи тамоми ашёи ҳодисаҳои табиат, сабабҳои тағйирёбии ва роҳҳои ҳифзи онҳо маълумот медиҳад. Табиатшиносӣ илми мустақил ва серсоҳа мебошад. Аз табиатшиносӣ илмҳои ҷудоғона ба мисли: ботаника, зоология, география, экология, химия, физика ва астрономия ба вуҷуд омадаанд.</p>
Намуди машғулиятҳо	лексионӣ, амалӣ, кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор
Забони таълим	тоҷикӣ, русӣ,
Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯи зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд	<p>Салоҳиятҳои, ки дар донишҷӯён зимни азхуднамоии фанни мазкур ташаккул бояд ёбанд, инҳоянд:</p> <ul style="list-style-type: none"> -қобилияти таҳлили китобҳои иловагиро аз худ кунад; -таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавиро истифода бурда тавонад; -тарзу роҳҳои қабул, ҳифз ва коркарди маълумотҳоро аз худ кунанд ва бо компютер кор карда метавонад; -барои гирифтани иттилоот аз шабакаҳои глобалии

	<p>интернетӣ кор кардан қобилият пайдо кунанд;</p> <p>-аз санадҳои меъёрӣ – ҳуқуқӣ истифода бурданро омӯзанд;</p> <p>-аҳамияти иҷтимоии касби худро донанд ва барои тадбиқи фаъолияти касбӣ ҳавасманд бошанд.</p>
Натиҷаҳои таълиме, ки аз тадриси фан ба даст меоянд	<p>Дар натиҷаи омӯзиши фанни «табиатшиносӣ» донишҷӯён бояд чунин салоҳиятҳоро соҳиб шаванд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аз худ намудани мафҳумҳои табиатшиносӣ – физика, астрофизика, кимиё, биология, экология ва геология; • Ташаккули ҷаҳонбинии илмӣ - табиӣ ва баланд бардоштани маданияту тафаккури мутахассисон; • Татбиқи мафҳумҳо, қонунҳо ва ҳодисаҳои илмҳои табиатшиносӣ дар ҳалли масъалаҳои иқтисодӣ, гуманитарӣ ва ҳуқуқшиносӣ.
Номгӯи боб/мавзӯҳои фан	<ul style="list-style-type: none"> - Мақсад ва вазифаҳои асосии омӯзиши асосҳои табиатшиносӣ - Омӯзиши маҳали худ - Ашёи табиӣ ва таркиби он - Ҳайвонот ва набототи нодир - Ҳаракати Замин дар атрофи Офтоб - Ҷинсҳои кӯҳӣ - Сарватҳои табиӣ маҳал - Ҳаракати дигар ҷирмҳои осмонӣ дар атрофи Офтоб - Гуногунии олами наботот
Васоити таълимӣ ва таъминоти техникаи фан	ТИК, синфхонаи мултимеди
Шаклҳои назорати ҷорӣ	Супоришҳои тестӣ, суҳбати инфиродӣ
Шакли арзебии натиҷаи ниҳоии таълими фан	Имтиҳон (шифоҳӣ)